

bb. 81. rusznyák istván köszöntése az akadémián

ts/ms/gg/e zs la

1969. január 21.

a magyar tudományos akadémia elnöksége kedden bensőséges hangulatú fogadáson köszöntötte a magyar tudóstársaság elnökét, rusznyák istvánt, 80. születésnapja alkalmából. Ligeti lajos alelnök, az akadémia elnöksége és tagjai nevében méltatta rusznyák istván több mint ötvtizedes tudományos pályafutását, az akadémia vezetésében és a magyar tudományos élet irányításában szerzett érdemeit.

rusznyák istván meghatott szavakkal köszönte meg az üdvözlést, valamint az akadémia tagjainak és munkatársainak segítő támogatását, amelyet felelősségteljes munkájában mindig élvezett.

x x x

kedden délután felkereste rusznyák istvánt hivatalában n.n. szikacsóv, a szovjet nagykövetség követ-tanácsosa és meleg szavak kíséretében átnyújtotta a szovjet tudományos akadémia elnökségének üdvözlő levelét.

rusznyák istván köszönetet mondott az üdvözlésért, amely - mint hangoztatta - nemcsak személyének szól, hanem egyben a magyar tudomány eredményeinek elismerését is jelenti. a magam részéről továbbra is azon munkálkodom, hogy a két akadémia közötti barátság és munkakapcsolat tovább fejlődjék és erősödjék -, fűzte hozzá.

az üdvözlőlevél átadásánál jelen volt erdőlyi károly külügyminiszterhelyettes, szabó imre, az akadémia főtitkárhelyettese, valamint a külügyminisztérium és a szovjet nagykövetség több munkatársa. /mti/

---

bb. 83. időjárásjelentés

tr/e la

1969. január 21.

a meteorológiai intézet jelenti január 21-én, kedden este:

hideg idő

várható időjárás szerda estig: kevés felhő, valószínűleg havazás nélkül. időnként élnék keleti szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 0- minusz 5 fok között. /mti/

- 52 -

1969
2008 Dny

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

1969. január 21.

bb. 1. könyv-portré adyról, koszoruzás sirjánál és szobránál

itf/gk/e zs la

1969. január 22.

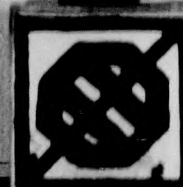
január 27: ady halálának 50. évfordulója. a jubileumra vezér erzsébet tollából - ady endre címmel - kitűnő szerkesztésű kötet jelent meg a szépirodalmi kiadó „arcok és vallomások”, sorozatában. könyvében az ismert ady-kutató szinte a teljesség igényével rajzol portrét a poéta-forradalmárról, ki- nek egyénisége és költészete alighanem a legdöntőbb impulzust tette a 20. század magyar művészetére. versekből, szépprózá- ból válogatott részekből, ady publicisztikájából, leveleiből halmozta fel vezér erzsébet mindazt a jellemzőt, amiből a költőnek nemcsak páratlanul érdekes emberi karaktere tárul elénk, hanem az is, hogyan fejlődött, formálódott ady alkotói eszméi- lága. az irodalomtörténetben felmerült valamennyi ady-probléma megvilágítást kap a kötetben - a legjobb módszerrel: a költő vallomásai révén. a szövegrészt szervesen illeszkedő képanyag egészíti ki.

a kerepesi temetőben nyugvó ady endre sirját január 27-én délelőtt megkoszorúzzák a magyar írók szövetségének képviselői, utána pedig a liszt ferenc téren álló ady-szobornál helyezik el a megemlékezés koszorúit. /mti/

- 1 -

2008 Dny

bb. 2. laborfalvy róza levele, tőkés anna hagyatéka a színház-
tudományi intézet új szerzeményei között

i pr/gg/e zs cz

1969. január 22.

a színházstudományi intézet gazdag gyűjteménye az elmúlt
esztendőben több mint ötezer darabbal, értékes színházi relik-
viákkal, korabeli plakátokkal, emléktárgyakkal, makettekkel
gyarapodott. a párját ritkító színház történeti gyűjtemény egyéb-
ként több mint százezer rekvizitumot őriz.

az újdonságok között talán a legérdekesebb a kor híres
színésznőjének, laborfalvy rózának kézzel írt levele, amelyet
1837-ben intézett a „színházalapító”, pest megyei alispánhoz,
földváry gáborhoz. a levélben róza asszony abban az évben ala-
pitott pest-budai nemzeti színház társulatához kéri felvételét.
a szerzemény érdekessége, hogy létezéséről már tudtak, mert
fakszimiléje szerepelt rexa dezső híres emlékalbumában, ame-
lyet a nemzeti színház 90 éves fennállása alkalmából adtak ki.

az intézet gyűjteményébe sorolta jaschik álmosnak, a ne-
ves grafikusnak 14 eredeti bélyegtervét. a miniatűr rajzok 1937-
ben a nemzeti színház fennállásának 100. évfordulójára készül-
tek. a különböző címleteken egyebek között az ember tragédiájá-
nak, a bánk bánnak, valamint a csongor és tündének néhány jel-
legzetes színpadképe látható. a terv egyébként terv maradt: bé-
lyeg soha nem készült belőle.

két hagyaték is gyarapította a gyűjteményt: gellért lajosé
és tőkés annáé. az utóbbi őrizi a színésznőről egész pályafutása
során megjelent kritikákat, a művésznő kitüntetéseit, köztük a
kossuth-díjat és több színpadi ékszerét. a gyűjteményt magnó-
szalag is gazdagítja, amelyen tőkés anna verseket, meséket mond.
több olyan fényképet, eredeti plakátot, újságot szereztek, amely
az első világháborús hadifogoly színházakról szerzett ismerete-
ket bővíti. gyarapodott a makett-kollekció is, ide került az
1865 óta működő debreceni csokonai színház kicsinyített mása.
/mti/

...

- 2 -

bb 3. színpadon az aba sámuel

i pr/gg-ju zs bs

1969. január 22.

a józsef attila színház társulata megkezdte gabányi árpád
„aba sámuel”, című történelmi drámájának próbáit. a szerző a
 múlt század második felének egyik legjelentősebb komikusa és jel-
lemszínésze volt, de neve íróként, költőként is ismert. legsikere-
sebb műveinek mindegyike az államalapítás korában játszódik -
 így az 1894-ben írt darab, az aba sámuel is. a művet még abban
 az évben nagy sikerrel mutatta be a budapesti nemzeti színház. a
 történelmi drámáról most kazán istván rendező „fujta le a port...”,
 és ő készíti elő a februári bemutatót. a címszerepet mádi szabó
 gábor játssza, s a darab érdekessége, hogy több mint hatvan szí-
 nészt doglakoztat szerepeiben. színpadra lép a társulat valamennyi
 férfitagja, a nők közül tóth judit, sólyom lidikó és kállai ló-
 na kapott jelentősebb feladatot. /mti/

..-

bb 5. „csucsido”, az irodalmi színpadon

i pr/gg-ju zs bs

1969. január 22.

négy nap alatt három bemutató: így zárja az újév első hó-
 napját az irodalmi színpad. a január végi bemutató naptár: 27-én
 ady emlékestet tartanak mensáros lászló, horváth ferenc, ilos-
 vay katalin és szentpál mónika közreműködésével. 29-én kerül sor
 a „sanzon este 7-kor”, című bemutatóra: több évtized legnépszerűbb
 dalait lenoczky zsuzsa, felföldi anikó, farkas gabri, zsolnay
 nédi, rátonyi róbert és horváth tivadar szólalettatja meg. január 30-
 án „a tűz csinhol-ói”, című előadássorozatának második részét
 tartja meg a színpad „száz száza lék”, címmel. az összeállítás-
 ban egyebek között bodor tiber, konc gábor, mikes lilla, nagy
 mariann, a vándor kórus és kárpáti zoltán pantomim művész lép
 színpadra. /mti/

..-

-3-

2010/12

bb 4. új borvidékek születnek - felvirágoztatják az ászár-
bársonyosi szőlőtermelést

vid/kz-ju ká la

1969. január 22.

500 hold szőlőt telepítenek a tavasszal dunántul neves
borvidékein - veszprém, győr-sopron, komárom vas és zala megyé-
ben. a felújításokat, új telepítéseket minden eddiginél gondosabb
tervezés előzte meg. az ültetvénytervező vállalat a programban
résztvevő 19 szövetkezeti gazdaság több mint száz termelési ada-
tának feldolgozásával olyan részletes gazdaságossági számítást
készített, amely magában foglalja a várható termelési értéket,
a költségek részletes meghatározását, az új telepítés helyét az
egész gazdaság szerkezetében, s meghatározza a szükséges járulékos
beruházásokat is. a nagyszabású rekonstrukció több az utóbbi év-
tizedekben elhanyagolt szőlővidék felvirágoztatását és új
borvidékek kialakítását is szolgálja. győr-sopron megyében a ki-
váló vörös bort adó soproni borvidék mellé például felzárkóztat-
ják pannonnahalma környékét. tramini, rizlingszilváni, és furmint
fajtákkal telepítik be az egykor híres bortermő vidéket. neszemély
környékén és ászár-bársonyosi borvidéken hasonló céllal történelmi
újabb nagyüzemi telepítések. e területek a szőlők kiöregedése
miatt az utóbbi években elvesztették a „ történelmi borvidék,
címet.

a tavaszi telepítések fele - 250 hold - a balatonparti
borvidékek rekonstrukcióját szolgálja. badacsonyi, csopak, bala-
tonfüred hegyvonulatait új szőlőkertekkel fiatalítják. /mti/
..-

bb 11. érdekes jégképződmények a tur folyón

vid-fm/tné-ju ká la

1969. január 22.

csodálatos látványban van részük turistvándi község lakó-
inak. a mária terézia-korabeli vizimalom mellett a victoria
regia leveleihez hasonló jégképződmények sokaságát hozta létre
a kis tur folyó áramlata. a saját tengelyük és egymás körül is
keringő korongok átmérője 20 centiméterről másfél méterig terjed
és szélességük néhány centiméter magas kerületszögletű képződött. a
jelenséget a víz és a levegő sajátos áramlása idézte elő. /mti/
..-

-4-

2015/2

bb. 6. millenniumi vadászházból gemenci múzeum

vid/fm/e ká la

1969. január 22.

vadászati múzeumot kap a gemenci erdő, erre a célra egy
fából épített tiroli vadászházat költöztetnek át a híres vad-
rezervátumba - szekszárdra. a műemlék-jellegű vadászháznak
érdekes története van: a millenniumi kiállításon „szerepelt,
budapesten, utána tolna megye akkori alispánja megvásárolta
és szekszárd központjában lévő kastélyának udvarán „városi
casino „-nak állíttatta fel. a felszabadulás után kereskede-
mi raktárnak használták, az utóbbi években azonban a város
fejlesztése következtében utjába került a rohamos építkezé-
seknek. végül úgy határoztak, hogy - tekintettel az idegen-
forgalom növekedésére - a gemenci vadrezervátum „kapujában,
az új töltéssel védett, ármentes keselyűsi erdőrészen helye-
zik el. az épületben létesítendő kis múzeumban bemutatják
majd gemenc élővilágát, világhírű vadászati érdekességeit,
kapitális trófeáit.

a leendő „gemenci múzeum,, közelében 25 holdas vadas-
kert létrehozását is tervezik. /mti/
..-

bb. 8. tizenkét szintes toronyház a „földszintes,, városban

vid-kz/mné/e ká la

1969. január 22.

tető alá került az első tizszintes árkádok ház és épül az
ugyancsak első tizenkét szintes toronyház békéscsabán, amelyet
„földszintes városként,, emlegetnek országszerte. a városren-
dezési programnak megfelelően a főutcán sorra szánják az
évszázados földszintes vályogházakat. korábban még csak három-
emeletes épületeket terveztek a helyükre, hosszas vita után
azonban ötemeletes épületek mellett döntöttek. három év alatt
négy száz korszerű, földgázfűtéses lakásba költözhetnek be bé-
készsaba újjáépülő főutcáján a lakók. a város más pontjain
tizszintes sávházak épülnek. a földgázfűtés bevezetésére ötmi-
lió forintot, a gerincvezeték megépítésére pedig 9 millió fo-
rintot költenek, a szennyvízhálózat 1975-ig történő kiépítése
105 millió forintba kerül a városnak. /mti/
..-

- 5 -

2015/2

bb. 7. fiatal muzsikaink nemzetközi versenyeken - magyar művek külföldi fesztiválok - szélesednek a zeneművészek külföldi kapcsolatai

i ol/gk/e zs bs

1969. január 22.

- terebélyesednek nemzetközi kapcsolataink, nő a magyar muzsikuskok híre a nagyvilágban -, mondotta szávai nándorné, a magyar zeneművészek szövetségének főtisztviselőhelyettese az mti munkatársának adott nyilatkozatában. - fontos feladatnak tekintjük, hogy segítsük hazánk bekapcsolódását a zenei élet nemzetközi vérkeringésébe. rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a szocialista országokban működő testvér-szövetségekkel és tagja vagyunk a nemzetközi zenei tanácsnak /cim/, a modern zene nemzetközi társaságának /lscm/, a zenepedagógiai társaságnak /isme/ és az ifjú zenebarátok nemzetközi szervezetének /fim/.

- a kapcsolatok sokrétűek és elevenek. a sebastyén-vonós-négyes például a napokban az nszk-ban - az ifjú zenebarátok nyugatnémet szekciójának szervezésében - tizenkét koncertet ad különböző városokban. fellép hannoverben, az „új muzsika napjai”, programjában - klasszikus művek tolmácsolása mellett bozay attila, durkó zsolt és láng istván kvartettjeivel. ezt már csak azért is számon tartjuk, mert ezen a fesztiválon ez alkalommal mutatnak be elsősorban modern magyar műveket. a közelmúltban keresett meg bennünket a fontainebleau-i jelenkori zene könyvtára /bimc/ azzal a kéréssel, hogy szeretne tőlünk rendszeresen kottákat, zenei könyveket, hanglemezeket kapni. már küldtünk is a „régibbi”, természetből, a legújabbakból a jövőben negyedévenként adunk fel címükre ilyen kiadványokat.

- a közelmúltban tbiliszi magyar ifjúsági zenei hetet rendeztek. ebből az alkalomból többszáz fiatal gruz muzikus tanult meg magyar műveket. tervezzük, hogy viszonzásképpen gruz zenei napokat tartunk majd budapestben. az ndk fővárosában februárban rendezik meg a 2. biennálé elnevezésű modern zenei fesztivált, amelyen tardoš béla műve képviseli a mai magyar zenét. zágrábban májusban lesz biennálé, s itt a mihály andrás vezette budapesti kamarazenekar képviseli „színeinket”,
/folyt.köv./

- 6 -

2025

pp. 7. /fiatal muzsikaink...folyt./

a modern zene nemzetközi társaságának idei hamburgi fesztiváljára szintén küldtünk kompozíciókat, eddig ugyanis mindig szerepelt a műsoron magyar mű, s reméljük, hogy e hagyomány ez évben sem szakad meg.

- mind több külföldi versenyre kapnak meghívást fiatal előadóink, zeneszerzőink. ez ideig kézhez vettük 1969-re a párizsi jacques thibaud-marguerite long-, a bécsi beethoven-, a zürichi lehmann- és a brüsszeli erzsébet királynő versenyre, valamint a leedszi zongoraversenyre szóló meghívót. szó van arról, hogy részt veszünk a braziliai ének- és a texasi van clyburn zongoraversenyen is. /mti/

---

bb. 12. a legfelsőbb bíróság állásfoglalása a kényszerelevonó kezelésről

i bc/lk/e zs la

1969. január 22.

ismeretes, hogy a büntető törvénykönyv rendelkezései kimondják: ha a büntetett elkövetése mértéktelen alkoholfogyasztással függ össze, a bíróság az elkövetőt kötelezheti, hogy kényszerelevonó kezelésnek vesse magát alá. főként szokásos alkoholistákkal szemben van ennek helye.

ha az elkövetőt szabadságvesztésre ítélték, akkor a kényszerelevonó kezelést a büntetés végrehajtása alatt kell fogantatni. a bírósági gyakorlatban így többször felmerült az a kérdés: ha a vádlottat hosszabb tartamu szabadságvesztésre ítélik, ilyenkor is indokolt-e kényszerelevonó kezelésre kötelezni.

a legfelsőbb bíróság büntető kollégiuma most hozott állásfoglalásában kifejtette, hogy a kényszerelevonó kezelést - amennyiben törvényi, illetve egészségügyi feltételei fennállnak - a kiszabott szabadságvesztés tartamától függetlenül el kell rendelni. nem lehet mellőzni pusztán abból az indokból, hogy az elkövetővel szemben hosszú tartamu szabadságvesztést szabtak ki, s ez szükségte lenne tenné a kényszerelevonó kezelést. egyébként ilyen esetben az elítéltet a szabadságvesztés letöltése előtt két hónappal kell a kényszerelevonó kezelés végett az erre a célra kijelölt büntetésvégrehajtási intézetbe átszállítani. a kényszerelevonó kezelés megfelelően alkalmazva - feltéve, hogy orvosi akadályai nincsenek - hozzájárulhat, hogy az elítélt kiszabadulása után ne folytassa korábbi itatózó életmódját. /mti/

- 7 -

2025

bb 9. leszurta menyasszonyát - hat és féleves szabadságvesztés

i bc/gg-ju zs cz

1969. január 22.

a fővárosi bíróság ítéletet hirdetett gyöngyösi István, 21 éves segédmunkás, Gáborjáni Lajos bűnügyében. Gyöngyösi megismerkedett egy 16 éves lánnyal, akivel - mert a lány szülei elhanyagolták a kapcsolatot - titokban eljegyezték egymást. Elhatározták, hogy összeházasodnak ha a lány betölti 18. évét. Később a lány személyével kapcsolatos szóbeszéd miatt Gyöngyösi feleségre vonta menyasszonyát. A lány a gyanúsításon felháborodva szakítani akart, s vissza akarta adni a jeggyűrűt. A férfi ekkor hirtelen kést rántott elő, s összeszurkálta a lányt, majd magát is mellbeszurta. A gyors orvosi segítség mindkettőjüket megmentette.

a fővárosi bíróság Gyöngyösi Istvánt hat és féleves szabadságvesztésre ítélte. /mti/

bb 10. héthónapi szabadságvesztés a Kálvin téri villamos összeütkezésért

i bc/gg-ju zs cz

1969. január 22.

a fővárosi bíróság fellebbezés folytán tárgyalta a Kálvin téri villamos összeütkezés ügyét. Tóth Gyula, egy 63-as villamos vezetője, aki előzőleg bort ivott, meg nem engedett sebességgel haladt rá szerelvényére a villanyváltóra, bár a szembejövő 42-es villamost illette meg az elsőbbség. A 63-as első kocsija s a 42-es két pótkocsija kisiklott, hét utas könnyebben megsérült.

a fővárosi bíróság Tóth Gyulát héthónapi szabadságvesztésre ítélte s egy évre eltiltotta a vezetői foglalkozástól. /mti/

--

-8-

bb. 13. a vágánymérő kocsi jelezte: át kell építeni a millenniumi földalatti pályát - néhány napig a késő esti órákban forgalomkorlátozás

i hbj/lk/gy/la

1969. január 22.

a budapesti közlekedési vállalat közli:

Január 27-én, 28-án, 29-én, 30-án és 31-én 20 óra 30 perctől üzemzárásig vágányfelújítási munkálatok miatt a földalatti villamosok nem közlekednek, helyettük - a földalatti vonalát követve - jelzés nélküli autóbuszok szállítják az utasokat.

x x x x

a hírrel kapcsolatban a BKV építési osztályán elmondták: a millenniumi földalatti pályája „megöregedett”, különösen meggyorsult ez az öregedési folyamat a pótkocsik üzembehelyezése óta, amelyek valóságban „eszik”, a vágányt. Míg a felszíni villamospályák kanyarjaiban három évig sem koptatják el a villamoskerekek a síneket, a földalatti íveiben egy év alatt tönkrementek. Az utóbbi hónapokban két vágánymérő kocsival is vizsgálták a pályát, s a diagramok azt mutatták, sokhelyütt jelentkeznek vágánysüllyedések, meledékek, nyomtáv-eltolódások és más hibák, amelyek veszélyesek az üzembiztonságra is. Éjjelente mintegy 60 pályamunkás dolgozik a vágányok rendbehozatalán, az üzemszünet néhány órája azonban arra nem elég, hogy legalább átmenetileg kijavítsák a hibákat. ezért kellett elrendelni a forgalomkorlátozást.

ismeretes, hogy a 70-es években a mexikói utig meghosszabbítják a millenniumi földalatti, s megjelennek az új szerelvények. Ezek forgalomba állításáig azonban valószínűleg az egész pályát át kell építeni - most tehát csak kisebb korrekciókra kerül sor. /mti/

--

bb. 14. központi dolgozatok a gimnáziumokban

i vt/j/zs/gy/la

1969. január 22.

a gimnáziumokban a napokban írták meg a diákok az első központi dolgozatot - orosz nyelvből. a művelődésügyi minisztérium ugyanis segítséget kíván nyújtani az iskoláknak ahhoz, hogy már az első osztálytól lehetővé váljék a tanulók tudásának, teljesítményének egységes szempontok szerinti összehasonlítása.

/folyt. köv./
8.30/gy

- 9 -

94

bb. 14. / központi dolgozatok.... 1. folyt/ gy

minden alkalommal amikor a gimnáziumok munkáját, a diákok eredményeit mérlegelik, ismételten kiderül, hogy az egyes tanintézetek tanárainak értékelő tevékenysége jelentős különbségeket mutat. ezzel a kezdeményezéssel - a központi dolgozatok iratásával - az értékelésnél tapasztalható különbségeket szeretnék kiküszöbölni, illetve az egységes elbírálást biztosítani.

a dolgozatok tételleit központi lag határozzák meg, s utmutató alapján, pontozás segítségével értékelik. így a szaktanároknak lehetőségük van arra, hogy saját munkájukat, növendékeik eredményeit más osztályokéval összehasonlítsák, az igazgatók pedig az iskolán belül kialakult képet világosabban lássák és saját tanintézetük eredményeit más iskolák teljesítményéhez is mérni tudják. egyidejűleg arra is módjuk van, hogy az országos átlaghoz hasonlítsák.

azokból a tárgyakból, amelyekből nem kötelező a dolgozati-rás, csak a gimnáziumok egy része kapcsolódik be ebbe, a tudás-szint megállapítását szolgáló felmérésbe. a többi tantárgyból viszont valamennyi gimnáziumban készítenek központi dolgozatot. mindez lehetővé teszi azt is, hogy a tantervi követelmények alapján meghatározott igényekkel egybevevessék a diákok teljesítményét.

az első dolgozatot a 2. osztályos gimnazisták írták - május 30-ig kerül sor az első évfolyamokban a magyar irodalomra és matematikára, a másodikban fizikára és kémiára, a harmadikban magyar nyelvre, biológiára a földrajzra, a negyedikben történelemre és második idegen nyelvre. /mtl/

--

bb. 15. híradástechnikai műhely a salgótarjáni uti iskolában

1 gj/tr/zs/gy/la

1969. január 22.

a 10. kerületi tanács idei tervében szerepel többek között a salgótarjáni ut 53/b számú híradástechnikai szakközépiskola fejlesztése. előre láthatólag még ebben az esztendőben mintegy 4,5 millió forintos költséggel megkezdik az iskola-udvarban egy 1 emeletes híradástechnikai műhely építését.

/folyt. köv./
8.35/gy

- 10 -

gus

bb. 15. / híradástechnikai.... folyt./ gy

a tervek alapján az épületben hat műhelytermet alakítanak ki, s ezenkívül mosdó-, öltöző-, szertárhelyiségek lesznek. az emeleti részen kap helyet négy elektromos műhely, míg a földszinten egy mechanikai műhely és egy gépterem. a műhelyeket a szükséges híradástechnikai műszerekkel, gyalugéppel, esztergagéppel, stb. látják el. /mtl/

--

bb. 16. jugoszláv szőlő - egyiptomi paradicsom - megjelentek az első „primőrök”,

1 kf/kf/ie/gy/la

1969. január 22.

a fővárosi téli zöldség- és gyümölcs-ellátása mennyiségileg megfelelőnek mondható. a zöldség naponta az igények szerint hoz forgalomba fejes- és kelkáposztát, sárgarépat, gyökeret, céklát, zellert, bőséges a vöröshagyma- és a burgonya ellátás - bár a burgonya minősége gyengébb a tavalyinál.

a gyümölcsök között az alma a fő cikk. narancs jelenleg folyamatosan kapható - csupán a zöldség boltjai naponta két-három vagonnal hoznak forgalomba -, s elegendő a citrom is. a zöldség jelenleg mintegy 650 vagon almat tárol, eltartása azonban sok nehézséget okoz, mert gyorsan romlik. a tárolási gondok, a minőségi problémák egyébként az árban is jelentkeznek, drágább az alma, mint tavaly. a múlt évben ilyenkor még az extra jonathán 7,40 forintért, az 1. és 2. osztályút 6,20, a 3. osztályút 3,40 forintért árusították. most a jobb minőségű alma ára 9,60, a gyengébbé 6,20 forint.

a készletek azt mutatják, hogy a héten elfogy a grapefruit. hiányért a zöldség részben szőlővel kárpótolja a fővárosi vásárokat. várhatóan a hét végén, a jövő hét elején kerül forgalomba 3 vagon, jugoszláviából vásárolt fehér szőlő.

/folyt. köv./

- 11 -

8.40-/gy

gus

bb. 16. / jugoszláv szőlő.... 1. folyt./ gy

a téli zöldségfélékhez „frissítésként”, - bár még korántsem folyamatosan - kezdenek érkezni a melegházi primőrök is. kedden például 4 300 csomó retek, 400 csomó ujhagyma, 70 cserépsnidling került a zöldségt boltokba. csütörtökre ígérték újabb retek-szállítmányt a termelők a zöldségt-nek, amely őstermelőktől is igyekszik vásárolni ujdonságokat.

némi szünet után a jövő hét végén ismét kerül forgalomba paradicsom; néhány mázsányi várható belőle egyiptomból. utána a legközelebbi primőr a fejes saláta lesz, ezt két hét múlva várják a fővárosi zöldség-gyümölcs boltok./mti/

..

bb. 17. emlékezik 120 veterán

vid-fm/ká/gy/la

1969. január 22.

a miskolci herman ottó muzeum dokumentációja részére nagyszabású gyűjtőmunkát végez gancza lajos nyugdíjas, aki vörösőr volt a tanácsköztársaság idején, majd a zalaegerszegi internálótáborban töltött több mint egy esztendő.

az ötven éves jubileum alkalmából felkutatta azokat a borsodi veteránokat, akik annak idején részt vettek az északi hadjárat „nyitányában”, a tanácsköztársaság egyik legnagyobb fegyvertényében, a miskolci csatában. 120 olyan veterán szerepelt „névjegyzékében”, akik cselekvő részesei voltak a dicsőséges napoknak. diósgyőri munkások, bélapátfalvai, kazincbarcikai, varbói szegényparasztok, perencesi bányászok visszaemlékezéseit írja össze, hogy minél több - eddig ismeretlen - adat feltárásával egészítse ki a miskolci csata történetét./mti/

..

8.45/gy

- 12 -

442 J. L. L.

bb. 18. gyors ütemben iparosodik heves megye

vid-kz/ká/gy/la

1969. január 22.

heves megye ipari fejlődése, a beruházások üteme az idén minden korábbinál nagyobb méretű lesz. a tervek szerint 1969-ben 4,3 milliárd forintot, a múlt évinél csaknem másfél milliárd forinttal többet költenek beruházásokra. folytatják a visontai külfejlesztés szénbánya előkészítését és a gagarin hőerőmű építését. a harmadik ötéves terv legnagyobb energiaipari iker-beruházására ebben az évben csaknem kétféle milliárd forintot költenek. kiskörén, a tiszta 2. vízlépcső építésénél, lerakják a vízierőmű és a duzzasztómű alapjait. nagyobb ütemben folytatják a vállalati erőforrásokból történő beruházásokat. apcon a kvalitál könnyűipari feldolgozó vállalat az ország legnagyobb alumíniumöntődjét építi fel a következő két évben. selypen új cementcsőgyár építését kezdik meg az idén, sirookban - mintegy egymillió forintos költséggel - az ország legnagyobb tubusgyárát hozzák létre a korábbi üzem korszerűsítésével. a mátrában meggyorsítják a természeti kincsek feltárását. a mátrászentimrei függőaknában megkezdik az érctermelést, a hagyóvidék északi oldalán pedig újabb érckészletek után kutatnak. egerben is több új üzem épül. a vörös csillag traktorgyár, valamint a „vilati”, egri üzemének bővítése újabb szakaszba lépett. gyöngyösön az egyesült izzó félvezető gyárat bővítik. heves környékén a szövetségi ipar fejlesztése ölt nagyobb méreteket. a kereskedelmi hálózat is több új üzletházal bővül. egerben új centrum áruház építését kezdik meg./mti/

..

bb. 19. inn-völgyi piros tehének a mecseki hegyháton

vid-kz/ká/gy/la

1969. január 22.

ausztria híres szarvasmarhatenyésztő vidékén - az inn völgyében - vásároltak tenyészállatokat a magyar szakemberek. a tetszetős külsejű, sötétpiros színű vemhes úszók nálunk is hegyvidéki gazdaságba kerültek: a mecsek hegyháton fekvő nagyhajmási termelészövetkezetbe. a drága - átlagosan 36 ezer forintot érő tehének évente 3 000 - 4 000 liter tejet adnak, négy és félszáza lékos zsirtartalommal és ami nagyüzemi szempontból igen előnyös. gépi fejésre kiválóan alkalmasak.

folyt. köv./
8.50/gy

- 13 -

442 J. L. L.
9.02

bb. 19. / inn-völgyi.... folyt./ gy

termékenységüket és élettartamukat tekintve felülmúlják a magyartarkát, s ez valószínűleg a hegyi fajtajelleggel függ össze. a 95 osztrák úszó első borjai most látnak napvilágot a mecsekben. a kedves, élénk, pirosszínű borjakat a természet ösztönözte olyan körülmények között nevelni, tenyészteni, amelyeket hazájukban megszoktak. amennyiben sikerrel honosodnak meg nálunk a piros tehének, ez lesz az uralkodó tájfajta a mecseki hegyháton./mti/

..

bb. 20. száztíz diszitőművészeti szakkörben több mint négyezer asszony dolgozik borsodban

vid-fm/ká/gy/la

1969. január 22.

a borsodi asszonyok egyik kedvenc téli szórakozása a himzés, amely a matyó népművészet hatására igen elterjedt „foglalkozás”, a megyében. az első diszitőművészeti szakkörök tíz esztendővel ezelőtt alakultak meg. jelenleg a járási székhelyeken és a nagyobb községekben 110 ilyen csoportban több mint négyezer asszony ismerkedik a különböző népművészeti tájakon kialakult motívumokkal és azok kivarrási módjával. ezeket a csoportokat vizsgázott vezetők irányítják, akik a tanács művelődési osztályának szervezésében három éves szakmai képzésen vettek részt. ez idő alatt művészettörténetet tanultak, politikai előadásokat hallgattak, képző- és iparművészeti ismeretekre tettek szert, és megismerkedtek az ország különböző tájegységein kialakult mintákkal, motívumokkal. tíz év alatt a miskolci, a szerencsi, az ózdi és az encsi járásban 167 diszitőművészeti szakkörvezető tett sikeres vizsgát és a tanultakat jól hasznosították a rájuk bízott csoportokban. a szakköri tagok közül egy elnyerte a népművészet mestere címet, egyet kis jankó bori díjjal tüntettek ki, az országos himzőkiállításokon pedig 25 asszony alkotását díjazták.

a diszitőművészeti szakkör-mozgalom tíz éves jubileuma alkalmából a napokban újabb helyen, a sátoraljaujhelyi járásban szerveztek hároméves vezetőképző „iskolát”, amelyre 35-en jelentkeztek./mti/

..

9.00/gy

- 14 -

9.00/gy

9.00/gy

bb. 21. az öregekről való gondoskodás szép példája jánosházán

vid-fm/ká/gy/la

1969. január 22.

a jánosházi tanács szociális bizottsága elsőrendű feladatának tartja a község egyedülálló öregeinek segítségét. a bizottság tagjai rendszeresen látogatják a falu mintegy harminc idős lakóját, megnézik, milyen körülmények között élnek, nincs-e valamire szükségük. ahol kell, gyorsan segítenek, tüzelet, tisztálkodási szereket, meleg ruhát, meleg ételt juttatnak a rászorulóknak. a tüzelet az erdészetből szerzik be, s a termelészövetkezet szállítja házhoz. a meleg ételt az utőrők viszik a szövetkezeti vendéglőből az idős emberek otthonába.

január végén a tsz-ből mintegy hetven ember megy nyugdíjba. ezzel nemcsak nagyobb lesz az öregek „társadalmá”, hanem alapvetően megváltoznak a problémák is. míg a mostani öregek zömének csak 260 forint járadéka van, s ezért a legnagyobb gondot az anyagi helyzetük javítása okozza, a most nyugdíjba menők már nagyobb összeget kapnak és inkább elfoglaltságukról kell gondoskodni. a tanács ezért létrehozta az öregek napközlotthonát, ahol kellemesen tölthetik idejüket a magukra maradt idős emberek./mtl/

.-.

bb. 22. a szilikózis új „fajtája”, a bentonitózis

vid-fm/ká/gy/la

1969. január 22.

borsod megye 43 üzemében végez rendszeres vizsgálatokat és szűrést a miskolci szilikózis beteg-gondozó állomás. vezető főorvosa, dr. kardos kálmán több mint 30 éve foglalkozik a szilikózisban szenvedő betegek vizsgálatával. az állomás több mint kétezer „poros”, munkahelyet tart nyilván, és csaknem 800 dolgozó áll orvosi ellenőrzése alatt.

a mádi ásványörvényben 1956-ban végzett vizsgálatok során dr. kardos kálmán azt tapasztalta, hogy az ott dolgozók megbetegedésének tünetei a kohászati kohókőművesekétől és más porártalomtól szilikózist szenvedett betegekéttől eltérnek.

/folyt. köv./
9.05/gy

- 15 -

20.10.1969
10-2

bb. 22. / a szilikózis.... folyt./ gy

az ásványörvényben dolgozók tüdején először csak apró csomók keletkeznek, amelyek az évek során összefüggő mezőt alkotnak, a bentonit fizikokémiai sajátosságainak hatására a szervezetbe került porszemcsék duzzadóképesége érvényesül, s ez hozzájárul a tömör, labdaszerű képződményt a tüdőn. a szilikózisnak ezt - a többitől elütő - kifejlődési formáját nevezte el dr. Kardos Kálmán bentonitózisnak, s ezirányú kutatásairól külföldi és hazai tudományos folyóiratokban beszámolt.

a mádi örvényben felszerelt porfelszívó berendezések hatására, nem különben pedig az állandó ellenőrzés nyomán ez a munkahelyi ártalom az utóbbi években csökkenő tendenciát mutat./mti/

..

bb. 23. az idén is megrendezik kőszegen és szombathelyen a nemzetközi autós-találkozót

vid-fm/ká/gy/la

1969. január 22.

a magyar autókлуб vas megyei csoportja erre az évre is gazdag programot állított össze, az idén is szerveznek bel- és külföldi turákat; többek között júniusban - júliusban a jugoszláv tengerpartra indulnak, baráti találkozót, műsoros esteket szerveznek kőszegen, a Ság-hegyen és az Őrségben. klubesteken ismertetik a közlekedési szabályokat a megye közlekedési ,,veszélyforrásait,, foglalkoznak a közlekedési etikával és műszaki témájú előadásokat tartanak.

husvétkor ismét megrendezik kőszegen és szombathelyen a hagyományos nemzetközi autós-találkozót és autós ügyességi versenyt. szombathelyen gocart-versenyt bonyolítanak le. ügyességi verseny lesz sárvárott és körmenden is./mti/

..

9.10/gy

- 16 -

432. oldal

102

bb. 24. háromezer tárgy a hajdusoboszlói bocskai múzeumban

vid-fm/ká/gy/la

1969. január 22.

Juhász Imre tanár vezetésével az elmúlt esztendőben nagyarányú gyűjtő munka kezdődött hajdusoboszlón. elsősorban a bocskai fejedelemség és hajduinak történetével kapcsolatos anyagokat, tárgyakat gyűjtötték össze. ez lett az alapja a hajdusoboszlói bocskai múzeumnak, amely most már több mint 3 ezer darabos gyűjteményt tart nyilván. olyan ritkaságokat is őriznek a múzeumban, mint Bocskai István zászlaja, amely megjárta a szabadságharcot, s amelynek megszerzéséért versenyeztek a hajduvárosok./mti/

..

bb. 25. évi 75 ezer tonna, hármashatóanyagú szemcsézett műtrágya a tiszamenti vegyiművekből

vid-kz/ká/gy/la

1969. január 22.

az év második felében megkezdik a hármashatóanyagú, szemcsézett műtrágya előállítását a tiszamenti vegyiművek. a szemcsézett üzem kialakításának költségeit - 20 millió forintot - a vegyiművek saját erőforrásából fedezi. az üzem évente 75 ezer tonna szemcsézett műtrágyát állít elő. a termékével jelentősen megkönnyíti a mezőgazdasági üzemek munkáját. az új termék használatával egy munkafolyamattal egyszerre háromféle hatóanyagot tartalmazó műtrágyát juttathatnak a talajba. az üzem közgazdasági kiszámították, hogy 20 millió forintos beruházási költség két-három év alatt megtérül. az első szállítmányokat már az idén megkapják a mezőgazdasági üzemek./mti/

..

bb. 26. egy év alatt megtérültek a murai védtöltés építési költségei

vid-kz/ká/gy/la

1969. január 22.

az országhatárt képező mura folyó a tavaszi hóolvadáskor és a nyári zöldség idején nagy mezőgazdasági területeket tett hasznavetetlené, veszélyeztette az országuti közlekedést és a folyómenti községek házait.

9.15/gy /folyt.köv./

432. oldal

- 17 -

102

bb. 26. / egy év alatt.... folyt./ gy

a vízügyi hatóságok a jugoszláv szervekkel történt megállapodás alapján négy évvel ezelőtt kezdték meg a murai védőgát építését. az árvízbiztos gát nagyobb része már elkészült, csak molnári és murakeresztur község határában mintegy nyolc kilométeres szakaszon hőmpölyög szabadon a folyó. itt a munkát ebben az évben befejezik, s ezzel a mura egész magyarországi szakaszán megszűnik az árvízveszély. a gazdasági szakemberek szerint a murai védőtöltés megépítése az egyik leggazdaságosabb mezőgazdasági beruházásnak számít: a szakaszonként ráfordított költségek mindjárt a következő évben megtérültek azáltal, hogy az adott területekről a szokásos termésnek a többszörösét takarították be. legszemléletesebb példája ennek az elmúlt gazdasági év: a korábbi évek hét-nyolc mázsás gabonatermésével szemben 1968-ban holdanként huszonöt-harminc mázsa búzát arattak, negyven-hatvan mázsa kukoricát törtek, biztonságossá vált a mezőgazdasági termelés a mura völgyében./mti/

bb. 27. külön alap a járási székhelyek fejlesztésére borsodban
vid-fm/ká/gy/la 1969. január 22.

borsod megye városiasodó járási székhelyeknek - többek között mezőkövesdnek, szerencsnek, encsnek - számos olyan beruházást kell megvalósítani, amelyhez saját anyagi erőforrásaik nem elégségesek. ilyen többek között a víz- és csatornahálózat kiépítése, az utak, a közvilágítás korszerűsítése, s nem utolsósorban a településrendezési tervek elkészítése.

a saját erőn felüli anyagi eszközök biztosítására a borsod megyei tanács külön alapot létesített. évente 8-8 millió forintot juttatnak a járási székhelyeknek, hogy fejlődésüket elősegítsék.

az idén szerencs és edelény kapja meg a külön összeget. jövőre encs és mezőcsát járási székhelyek részesülnek hasonló segítségben./mti/

9.25/gy

- 18 -

710 2000

1000

bb. 29. a párt és a kormány jókívánságai a 80 éves rusznyák istvánnak

t bc/lk/zs/gy/cz

1969. január 22.

dr. ajtai miklós, a minisztertanács elnökhelyettese, az mszmp politikai bizottságának póttagja szerdán a parlamentben fogadta dr. rusznyák istvánt, a magyar tudományos akadémia elnökét, akinek 80. születésnapja alkalmából az mszmp központi bizottsága és a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány ajándékát és jókívánságait adta át. a fogadáson jelen volt óvári miklós, az mszmp kb tagja, a központi bizottság osztályvezetője./mti/

bb. 28. országos mezőgazdasági szakfilmbemutató a mém-ben
i jf/lk/gy/cz 1969. január 22.

szerdán a mém-ben kétnapos országos mezőgazdasági szakfilmbemutató kezdődött. a megnyitón ott volt dr. sághy vilmos, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter első helyettese.

fehér gyula, a mém tájékoztatási főosztályának vezetője megnyitójában elmondta, hogy a magyar mezőgazdasági szakfilmgyártás nemzetközi rangot vívott ki magának. tavaly a szocialista országok bulgáriai nemzetközi szakfilmfesztiválján egyik alkotásunk az értékes második, „ezüstkalász,-díjat nyerte el, két alkotás pedig elismerő oklevelet kapott. az elmúlt évi hazai, miskolcon megtartott műszaki filmszemlén is kedvező fogadtatásban részesültek a mezőgazdasági témájú szakfilmek. a témák még változatosabbá tételére a mém tavaly létrehozta saját filmstúdióját, amelynek első alkotása már el is készült. a tudományos amatőr-filmezés támogatására megszervezték az első tanfolyamot, amelyen máris harmincketten sajátítják el a leglényegesebb ismereteket.

a hatodszor megrendezett szakfilmbemutatón 37 filmet vetítenek le, közöttük több olyan alkotást, amely komplex módon ismerteti egy-egy termelési ágazat, gép rendszerét./mti/

11.45/gy

- 19 -

12.45

bb. 30. rablótámadás apostagon - elfogták a tettest

i fe/lk/zs/gy/cz

1969. január 22.

apostag községben, zrinyi utca 5. szám alatti lakásán eszméletlenül találták podrozsik györgyné 77 éves nyugdíjast, akinek fején baltától származó sérülést találtak. az idős asszonyt életveszélyes állapotban szállították kórházba. a rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy az idős asszony ellen rablótámadást követtek el, a lakásból ugyanis különböző értékű tárgyak eltűntek. a rendőrség nem sokkal később elfogta trencsényi ferenc 43 éves, büntetett előéletű helyi lakost, aki beismerte az elkövetett bűncselekményt. szállás helyén megtalálták az asszonytól származó mintegy 24 000 forintot. trencsényit a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte és ellene a vizsgálatot folytatja./mti/

bb. 31. szivenszurta vitapartnerét

i fe/lk/zs/gy/cz

1969. január 22.

a vásárosnaményi rendőrkapitányság eljárást indított rózsá miklós 40 éves alkalmi munkás ellen. rózsá miklós vita- és szóváltás közben zsebkecskével szivenszurta bálint ferenc 36 éves sörgédmunkás, győrei lakost, aki a helyszínen megalt. a rendőrség rózsá miklóst őrizetbe vette és a vizsgálatot az ügyben tovább folytatja./mti/

bb. 32. halálos közlekedési balesetek

i fe/lk/zs/gy/cz

1969. január 22.

nyergesujfalun a járdáról az uttestre szaladt szép zoltán 6 éves kislány és egy tehergépkocsi halálra gázolta.

gocsman béla 54 éves postai alkalmazott, dunaharaszti lakos a teherpályaudvaron egy tolató mozdony elé lépett, amely halálra gázolta.

/folyt. köv./

12.25/gy

- 20 -

te
13.2

bb. 32. / halálos.... folyt./ gy

szabálytalan helyen ment át az uttesten az üllői úton kacsándi józsef 87 éves földműves, hajdudorogi lakos és egy 52/a jelzésű villamos elütötte. súlyosan megsérült.

deák ferenc 26 éves taxisofőr a lenin köruton nem adta meg az elsőbbséget és a gyalogátkelőhelyen elütötte bábeli vilmos 45 éves tervezőt, aki súlyos sérülésekkel került a kórházba. a taxisofőr ellen eljárás indult./mti/

bb. 33. egyeztető tárgyalások a népgazdasági és a vállalati tervek összehangolásáról - az idén kialakul a téglakereslet és -kínálat egyensúlya

i sb/gk/le/gy/cz

1969. január 22.

az építésügyi és városfejlesztési minisztérium megkezdte a vállalati tervegyeztető tárgyalásokat, amelyekben azt vizsgálják, összhangban állnak-e a vállalati elképzelések a népgazdasági tervben szükségesnek tartott termelési, fejlesztési célokkal. több hétig tart amíg egyenként megbeszéljük a vállalatokkal a terveket, de az előzetes információk szerint annyi máris megállapítható, hogy általában érvényesül a helyi és a népgazdasági tervek összhangja.

a tégl- és cserépipari egyesülés vállalatai - a népgazdasági tervnek megfelelően - a tavalyinál mintegy 100 millióval több téglatermelését irányozták elő. így ebben az évben már kialakul a téglakereslet és -kínálat egyensúlya, törölhetik ezt a terméket a hiánycikkek listájáról. a lakosság részére 40-50 millióval több téglát szállítanak a tűzép-telepekre, s tavasszal, a nagy építési idény kezdetén többszáz millió téglalakással állnak a megrendelők rendelkezésére. tetőcserépből a múlt évi 205 helyett csaknem 210 millió darabot gyártanak, s ebből a lakosságnak a tavalyinál 10 millióval többet, 140 milliót szállítanak. minthogy a jóminőségű agyagbányák kimerüléskorban vannak, nagyobb arányú termelésnövekedésre még néhány évig nincs lehetőség, pedig több cserépre lenne szükség.

/folyt. köv./
12.35/gy

- 21 -

te 12

bb. 33. /egyvetető tárgyalások... 1. folyt./ gy

ezért szigorú intézkedésekkel irták elő, hogy a jó minőségű agyagból csak tetőcserepet készíthetnek, egyetlen más terméket sem gyárthatnak. a tetőfedő anyag ellátás javítására növelik azonban az azbesztcement, vagyis eternit tetőlapok importját. így végeredményen az idén 18 százalékkal több tetőfedő anyaghoz jut a lakosság, mint tavaly.

a népgazdasági terv a hazai cementtermelésben az idén mérsékelt növekedéssel számol, mert csak 1970-ben, a dcm új gyártósorának üzembehelyezésével várható lényeges változás. a cement- és mészművek gyárai a berendezések hatásfokának, kihasználásának javításával a tavalyinál mintegy 25 000 tonnával több cementtermelését irányozták elő. ezzel viszont csak megközeleltik, de nem érik el a központilag számított mérsékelt növekedést. tavaly azonban az előirányzatot 31 000 tonnával túlszárnyalták, s az idén hasonló arányú túlteljesítéssel már elegendő tehetnek a népgazdasági terv követelményeinek. enélkül egyébként az igények teljes kielégítése érdekében rendelt 300 000 tonna cementnél többet kellene importálni. a mésztermelést a népgazdasági elképzeléseknek megfelelően 10 százalékkal növelik az új váci mészégető gyáregység üzembe helyezésével. az első negyedévben munkához lát az új üzem, amely évente 150 000 tonna égetett meszet ad. így az építési kötőanyagok piacán is várható, hogy - kisebb, átmeneti feszültségektől eltekintve - kialakul a kereslet és kínálat egyensúlya. /mti/

bb. 34. emeletes áruház kabán

vid-kz/ká/gy/cz

1969. január 22.

városi színvonalat megközelítő iparcikkáruházat adtak át rendeltetésnek kabán. az áruház félévvel a határidő előtt készült el, a helyi vörös csillag termelőszövetkezet építőrészlegének kivitelezésében. a 3,7 millió forintos költséggel épült emeletes áruház a „meteor”, elnevezést kapta. több mint száz esztendővel ezelőtt ugyanis a falu határában ért földet az a tudományos szempontból is jelentős meteorit, amelyet a debreceni református kollégiumba őriznek. /mti/

12.45/g

- 22 -

1322

bb. 37. hatvan új növényvédőszer ,,vetnek be,, az idén a földeken

1 jf/tr/1e/gy/cz

1969. január 22.

a kereskedelem az idén a tavalyinál hozzávetőleg 100 millió forinttal nagyobb növényvédőszer-készletet biztosít a mezőgazdaság számára. az mti munkatársának arra a kérdésére: vajon a választék szempontjából is várható-e fejlődés, a kémillettékes szakemberei rámutattak: a növényvédőszer gyárak között egészséges versenyszellem alakult ki. külön örvendetes, hogy nemcsak a belföldi, hanem a külföldről vásárolt szerekkel is összemérhetők termékeik műszaki színvonalát, gazdaságosságát. mindez jól lemérhető a választék bővülésénél: a tavalyi 170-el szemben idén mintegy 230 növényvédőszer közül válogathatnak a mezőgazdasági üzemek.

a kemikáliák választékának bővülése több szempontból jelentős. egyrészt: az idén a klórozott szénhidrogének, a káros mellékhatásuk miatt betiltott szerek, önállóan már egyáltalán nem és vegyszerkombinációkban is csak kis mennyiségben kerülnek a talajba. az új szerek, illetve a már bevált készítmények lehetővé teszik, hogy a ddt tartalma anyagok bármilyen formájú felhasználását 1970-ben már végérvényesen betiltásák. másrészt lényeges az is, hogy 1969-ben a kiskert tulajdonosok és a háztáji gazdák korábban hiánycikknek számító termékekhez juthatnak. ezzel a kereskedelem régi problémát old meg. végül a talaj-ferőtlenítők és egyes növényi kultúrák védőszerei terén is jelentős fejlődés várható.

az új hangzatos nevű készítmények alkalmazási köre igen változatos. a külföldről behozott imidán 50 wu-t a burgonyabogár ellen alkalmazhatják. a buvicid f-et és k-t; a hazai üzemek termékeit a külföldi ortocid helyett gombaölő vegyületként használhatják a gazdaságok. a treflán a paprika- és a paradicsomültetvények gyomirtója lesz, a dimecron 50 pedig a klórozott szénhidrogének helyett - szerves foszfor vegyületként - a gyümölcsösökben és a zöldség-kertészetekben tesz majd jó szolgálatot.

az év első heteiben szinte naponként értesítik a termelőket egy-egy új készítmény forgalomba hozatalának engedélyezéséről. /mti/

13.15/gy

- 23 -

1322

bb. 35. hajdu-bihar megye költségvetése - több mint 420 millió forint kulturális és szociális célokra

vid-kz/ká/gy/cz

1969. január 22.

Szerdán debrecenben megtartott ülésén a hajdu-bihar megyei tanács megtárgyalta és elfogadta a megye 1969. évi költségvetését. Mint az elmúlt esztendőben, most is a kulturális és szociális kiadások szerepelnek a legnagyobb tétellel a megye összesített költségvetésében. A múlt évinél 31 millió forinttal többet, mintegy 420 millió forintot költenek 1969-ben ilyen célokra. Bővül az oktatási intézmények hálózata. A napközi otthonos óvodákban 150-el, az általános iskolai diákotthonokban 86-al, a középiskolákban 126-al gyarapodik a férőhelyek száma. A tervek szerint együttesen 33 általános iskolai és 20 gimnáziumi tanterem épül az év végéig. Az oktatás tárgyi feltételeinek javítására 3 millió forintot biztosítottak.

Az egészségügyi és szociális célokra adott csaknem 172 millió forint megteremti a feltételt az intézmények folyamatos működésének, fejlesztésnek, korszerűsítésnek. Az év végén 41-el lesz több kórházi ágy a megyében, mint jelenleg. Új feladatként jelemeztek a megye költségvetésében a csecsemőkezelés ellátás fedezetének biztosítása. Erre a célra 3,5 millió forintot szavaztak meg./mti/

bb. 38. metángyulladás három égési sérüléssel

vid-kz/ká/gy/cz

1969. január 22.

A mecseki szénbányák vasasi üzemében - petőfi aknán - hármas balesetet okozott kedden a váratlan metángyulladás. A helyszínen dolgozó urbán józsef vájár, vass józsef és pauska vendel csillás égési sérülést szenvedett. Valamennyiüket a pécsi orvostudományi egyetem bőrklinikájára szállították. A szerdai orvosi tájékoztatás szerint a három sérült bányász állapota nem életveszélyes. A metángyulladás okát, körülményeit vizsgálják./mti/

13-10/gy

- 24 -

13.20/gy

bb. 36. a MÁV vezérigazgatósága közli,

gg/ie/gy/cz

1969. január 22.

Hogy a Budapest-Ceglédi vonalszakasz villamosítása miatt január 26-án, vasárnap 0 órától Budapest nyugati pályaudvar-szolgák között új menetrend lép életbe. A Hódmezővásárhelyen át mákóiig közlekedő 7706 számú gyorsmotorvonat 17 óra 20 perckor indul Budapest nyugati pályaudvarról. Az új menetrendet a MÁV hivatalos menetrendje a 458-472 oldalakon tünteti fel. Részletes felvilágosítást az állomások adnak./mti/

bb. 39. községi és tanyai népfront vezetők háromnapos tanácskozása Nyíregyházán

vid-kz/ká/gy/cz

1969. január 22.

A községi és tanyai népfrontbizottságok vezetőinek részvételével háromnapos tanácskozás kezdődött szerdán Nyíregyházán. Az értekezleten tájékoztató hangzik el az új gazdasági mechanizmus tapasztalatairól, társadalmi és politikai hatásáról, a szocialista demokrácia kérdéseiről, a népfrontbizottságok feladatairól. A vitainidőt előadásokat csoportos megbeszélések követik. A tanácskozáson mintegy 250 községi és tanyai népfrontvezető vesz részt./mti/

bb. 40. Óriásdaru sikere Komlón

vid-kz/ká/gy/cz

1969. január 22.

A mecseki szénbányák komlói fatelepén sikerrel vizsgázott a magyar-osztrák kooperációban épült óriásdaru. A 270 méter hosszú pályán mozgó, 86 méteres hiddaru naponta 750-800 köbméter fát mozgat meg. Felállításával minimálisra csökkent a fatéri munkások nehéz fizikai munkája és a vasuti kocsik állásideje, ami természetesen tetemes költségmegtakarítást eredményez, a kedvező tapasztalatok láttán hasonló rendszerű daru felszerelést tervezik a szénbányák pécsi fatelepén is./mti/

13.20/gy

- 25 -

13.20/gy

bb. 42. időjárásjelentés

lk/gy/

1969. január 22.

a meteorológiai intézet jelenti szerdán délben:

hideg éjszaka

a lengrád-lemberg vonaltól keletre kemény hideg van, az éjszakai legalacsonyabb hőmérséklet általában meghaladta a mínusz 20- mínusz 30, sőt helyenként a 40 fokot is. a hideg légtömeg fölé a magasban a balti-tengeren és finnországon át enyhébb óceáni levegő áramlik, kiterjedt havazást okozva. ugyanakkor a volga és a don alsó szakaszán felhalmozódott szárazföldi hideg a fekete-tengeren át zudul le dél felé, részben a balkán-félszigeten, részben törökországon át a földközi-tenger keleti medencéje fölé, hózáporok, és orkánszerű szél kíséretében. moszkva-budapest-milánó vonalában csendes, derült, száraz zóna helyezkedik el, ennek következtében az elmúlt két nap alatt a kárpát térségbe érkezett mérsékelten hideg légtömeg nyugalmába jutott.

házánkban kedden csaknem országosan napos, száraz, mérsékelten hideg idő volt. csupán a nyugati határszéli maradt egész napon át borult az ég, ott jelentéktelen havazást észleltek. a hőmérséklet napközben az erőteljes napsütés hatására plusz 4- mínusz 2 fok között alakult ki. szerda reggeli általában mínusz 4- mínusz 10 fokig hűlt le a levegő, de néhány helyen, elsősorban az északkeleti megyékben mínusz 11- mínusz 13, sőt a vastag hóval borított zircen mínusz 16 fokot mértek. délelőtt derült, tiszta, napos idő volt. a hőmérséklet 11 órára elérte a 0- mínusz 3 fokot, de a sűrű zuzmarás, köddel fedett szentgotthárdon mínusz 6 fok körül maradt. budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke mínusz 0,3 fok volt, 0,7 fokkal magasabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 1 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 776 milliméter, gyengén süllyed.

/folyt. köv./

B.25/gy

de

1412

- 26 -

bb. 42. / időjárás.... 1. folyt./ gy

várható időjárás csütörtök estig: túlnyomórészt derült éjszaka, napközben kisebb felhősödés, csapadék nélkül. száraz, hideg, reggel párák idő. éjjel gyenge, napközben megélesülő déli, délnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 5- mínusz 10, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön plusz 1- mínusz 4 fok között.

a duna vízállása budapestnél 184 centiméter./mti/

..

bb. 41. harkányban rendezik a 3. magyar nemzeti kemping találkozót

vid-kz/ká/gy/cz

1969. január 22.

a magyar kemping- és karaván klub, a baranya megyei idegenforgalmi hivatal kivánságára, július 11 és 13 között harkány gyógyfürdőn rendezik meg a harmadik nemzeti kemping találkozót. a találkozóra jugoszláv, csehszlovák, osztrák, német és francia vendégeket is várnak. a háromnapos program színes, tartalmas lesz. bemutatják a résztvevőknek a környék és pécs nevezetességeit, lovas kirándulást rendeznek, kemping szépít válszta-nak, táborozási cikkekkel bemutató és kiállítás nyílik. a kempingezők fórumát a siklósi várban tartják, ahol megbeszélnek a táborozással kapcsolatos problémákat, feladatokat./mti/

..

bb. 43. olajkiterítés utáni „nagyakarítás”, a lgyőn

vid-kz/ká/gy/cz

1969. január 22.

a napokban elfojtott olajkiterítés után nagyszabású tisztogatási munkák kezdődtek az algyői szénhidrogén medencében. a 168-as kutnál csaknem két kilométeres körzetben fekete olajréteg fedi a készülő ipartelep üzemcsarnokait, továbbá a szomszédos termelőszövetkezet üvegházait, a tanyákat, az utakat és a szántóföldeket. most száztagú „takarítóbrigád”, dózerekkel, szivattyúkkal, lapátokkal tisztogatja a feketésbarna lepelbe burkolt környéket. a korábban lezárt szeged-hódmezővásárhelyi 47-es műutat már megtisztították és megnyitották a forgalom számára.

/folyt. köv./

13.40/gy

de

1412

- 27 -

bb. 43. /olajkitörés utáni.... folyt./ gy

alaposan leapasztották már a kutból kiömlött olajból kialakult fekete tavat is: a vasuti mozdonyok gőzével, illetve csővezetékekkel melegített, olvasztott olajos masszát - amelyből összesen huszonötezer köbméternyi gyült össze - állandóan szivattyúzzák és tizenkét tartálykocsival szállítják a vasutállomásra, majd a finomítóba.

a tisztogatási munkák közben csakugy mint eddig, gondosan ügyelnek arra, hogy a belvizlevezető, illetve öntözőcsatornák közvetítésével ne kerüljön olajszennyeződés a tiszába. ezért a már korábban kiépített védőárok-rendszer mellett, a terület legmélyebb pontján derítőt készítettek. ebben különválik az olaj az egyéb folyadékoktól. külön gyűjtik össze a már fel nem használható sáros, olajos masszát, amelyet későbbi időpontban - megfelelő tűzvédelmi szabályok szigorú megtartásával - elégetnek./mti/

bb. 44. gyors ütemben növekszik az iparcikk forgalom - mit várhat a kereskedelem, mire számíthatnak a vásárlók a következő két évben

1 kf/kf/1e/gy/cz

1969. január 22.

a népgazdasági terv az idén 9 százalékos, jövőre további 7-8 százalékos kiskereskedelmi forgalom-növekedéssel számol. ezen belül az élelmiszer- és iparcikk-forgalom aránya előre láthatóan az előző évek tendenciáinak megfelelően alakul, vagyis az iparcikkek értékesítése gyorsabb ütemben - az idén mintegy 11 százalékkal, 1970-ben pedig 9 százalékkal - növekszik, szakmánként más-más megoszlásban. a ruházati kereskedelemben például évenként 7-8 százalékos, vegyiparcikkekből pedig 10-11 százalékos - sőt az idén még nagyobb - forgalomemelkedés várható. a belkereskedelmi minisztérium most kiadott irányelvei részletes tájékoztatást adnak a következő két esztendőben várható keresletről és kínálatról, a főbb kereskedelmi politikai követelményekről és megszabják a kereskedelem tennivalóit.

/folyt. köv./
13.45/gy

- 28 -

1412

bb. 44. /gyors ütemben... 1. folyt./ gy

a felvételek szerint a belföldi termelők szállítókészsége a következő időszakban tovább nő. a szocialista ipar évenként mintegy 7 százalékkal több árut ad a hazai kereskedelemnek, a gépipar azonban még nagyobb mértékben, 15-18 százalékkal, a vegyipar 12-14 százalékkal növeli belföldre szánt termelését. ez annál is öröndetesebb, mert az iparcikkekből várhatóan nagyobb lesz a kereslet. a számítások szerint például a 100 családra jutó televízió készülékek száma a jelenlegi 43-ról 54-re, a hűtőszekrényké huszról 32-re, a porszívóké 23-ról 30-ra növekedhet, s ugyancsak magasabb lesz a vegyi- és ásványolajipari termékek, köztük a mosó- a tisztító- és a testápolószer, iránti igény.

a ruházati ellátásban egyes termelők - esetleg egész iparágak - részéről némi túlkínálat várható, amelyet felhasználva a kereskedelmi vállalatok és a szövetkezetek az igényeknek megfelelően alakíthatják készleteiket, saját kínálatukat. a ruházati cikkek közül elsősorban a konfekcionált és a kötött termékeknek van jövőjük. lábbeliktől is eladható évenként mintegy 7 százalékkal több, amennyiben a kereskedelem megfelelően rugalmasan tudja követni a keresletet. méteráruból viszont csekély, csak mintegy 3 százalékos forgalom emelkedés várható - ennél több csupán a korszerű, szintetikus anyagok nagyobb kínálatával érhető el.

a leggyorsabb ütemben a tartós fogyasztási cikk értékesítése növekedhet. elegendő hazai termelés és import esetén például a hűtőszekrények forgalma évi 10-12 százalékkal, a televíziókészülékeké 15-20, a kerékpároké és a motorkerékpároké 8-9 százalékkal, esetleg még többel is növelhető. lakásbutorokból is mintegy 10-12 százalékkal több adható el, mint tavaly. építőanyagokból évente mintegy 10 százalékkal nagyobb árualap áll rendelkezésre, de az ugynevezett kiegészítő építőanyagokból, az építkezésekhez szükséges szerelési anyagokból, valamint lakásfelszerelési cikkekből kisebb ellátási gondokkal kell számolni.

további lehetőségek vannak viszont a fogyasztási cikk-import növelésének. ehhez az idén 7 százalékkal, jövőre pedig csaknem 9 százalékkal nagyobb tőkés devizakeret áll rendelkezésre, a ruházati cikkek tőkés importja - legalább is az idén - csökken, egyéb iparcikkekből - például elektromos háztartási kisgépekből, vezetékekből és szerelési anyagokból, háztartási vasárúkból, üvegárúkból, stb. - az import 25-30 százalékos bővülése várható, a vállalatok az államközi szerződéseken és a választékcserre megállapodásokon belül szabadon vásárolhatnak a szocialista országokból. az eddigi megállapodások azt idén a szocialista import 25 százalékos növelését teszik lehetővé, a vállalatoknak és a szövetkezeteknek azonban még további beszerzésekre is van módjuk./mti/

13.50/gy

- 29 -

1412

bb 45. csütörtökön nyílik a gábor andor emlékmúzeum

t ol/gk-ju zs bs

1969. január 22.

csütörtökön délelőtt ünnepélyesen nyitják meg gábor andor egykori lakásának falai között - a xiv. kerületi zichy géza utca 8. szám alatt - berendezett emlékmúzeumot. az új múzeumot sára péter irodalomtörténész, a petőfi irodalmi múzeum xx. századi osztályának vezetője szerdán mutatta be a sajtó munkatársainak.

a látogatókat két szobában az író és felesége kedves bútorai, könyvei, használati tárgyai várják, tulajdonosokra legjellemzőbb elrendezésben, ahogy gábor andor, illetve felesége, a jeles műfordító halála után megmaradtak. az író dolgozóasztalán megszokott helyükön állnak az írószerszámok, a dohányszelence és az utolsó időkben legtöbbet forgatott könyvek. a több ezer kötetes könyvtár maga is külön figyelmet érdemel. összetételében jelentősen eltér az eddig ismert írói könyvtáraktól. gábor andor ugyanis nagy szorgalommal gyűjtötte az érdekesebbnél-érdekesebb archív köteteket, könyvritkaságokat. a polcokon számos első kiadás sorakozik, szép számmal orosz, francia, angol nyelvű munkák is. nemcsak a magyar kortársaktól, hanem neves külföldi íróktól is vannak itt dedikált kötetek, egyebek között johannes r. becherstól, brechtől és anna segherstől.

a harmadik szobát a gazdag írói életpálya bemutatásának szentelték. itt fellelhető szinte minden lényeges dokumentuma, gábor andor irodalmi munkásságának, a személyes tárgyakon kívül a verskéziratokból készült kópiák, az első kiadású kötetek, valamint a pálya főbb állomásait tükröző fényképek. a fotókon láthatják az érdeklődők gábor andort martin andersen nexóval, balázs bélavál, az emigráció irodalmának más kiemelkedő alakjaival. /mti/

bb 46. elhunyt roubinek pál

k pr/lk-ju zs bs

1969. január 22.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. temetése kedden 14 órakor lesz a farkasréti temetőben.

magyar szocialista munkáspárt ii. kerületi bizottsága. /mti/

15.20/14 4e 1630

1630 Dm

-30-

bb 47. szülészeti próbán a pulzsmérő monitor

vid/kz-ju ká bs

1969. január 22.

szabályos-e a szülés alatt az anya és a magzat szívverése? - erre ad választ az elektronikus márkészülékésztergomi gyárának egyik legújabb berendezése, a pulzsmérő monitor, a tranzistorizált elektronikus műszerrel szerdán kezdték meg azokat a kórházi, illetve klinikai kísérleteket, amelyekkel eldöntik, hogy alkalmazható-e a szülésnél, a monitort, amely az egyik legfontosabb életfunkciót ellenőrzi, sebészeti műtétek után már sikerrel alkalmazták. segítségével egy nővér központi ellenőrző szobából több beteget is figyelemmel tud kísérni. a készülék elektrodája ugyanis érzékli a szív működés elektromos jelét és hang, valamint fényjelzéssel adja hírül ha a szívverések száma a normálisnál magasabbra emelkedik, vagy a lacsonyabbra csökken. a szülészeti alkalmazásánál a szülés pillanatától kezdve figyelemmel kísérik külön-külön az anya és a magzat szívverését. a monitornak különösen a hosszabb ideig tartó szüléseknél nagy a jelentősége. /mti/

bb 48. nyolc vagon libamáj - befejeződött a viziszárnnyas idény a baromfiipari országos vállalat kecskeméti telepén

vid/kz-ju ká bs

1969. január 22.

befejeződött a májliba szezon a baromfiipari országos vállalat kecskeméti gyárában. a környék országos hírű libatenyésztő tsz-étől, háztáji gazdaságaiából, minden eddiginél több, összesen fél millió kővér- és peccsenyeliba érkezett a gyárba. a számszerű növekedésnél is örvedetesebb, hogy a libák az átlagosnál „májjasabbak”, voltak. a szokásos három-négy vagonnyi májjal szemben, az elmúlt szezonban nyolc vagonnyi libamájat „termeit”, az üzem - már a 25 dekán fzfelüli máj után is - prémiumot fizet a termelőnek. ez kővérlibánként, 80-100 forint plusz bevételt is jelenthet. ilyen címen összesen 2,5 millió forintot kaptak kézhez a libahizláló gazdaságok, magántenyésztők. a hizlálást segíti a kukorica juttatás is. a rugalmasabb árpolitikától az idén további fejlődést várnak. az eddigi szerződéskötések ugyanis biztatóbbak a tavalyinál. az őszi idényre 700 ezer májliba érkezésével számol az üzem. /mti/

15.30/14 4e 1630

1630 Dm

-31-

bb 49. Ülést tartott bács-kiskun megye tanácsa

vid kz-lm ká

1969. január 22.

kecskeméten szerdán ülést tartott bács-kiskun megye tanácsa. jóváhagyta az idei költségvetést, valamint az 1969-1970-re szóló fejlesztési tervet. ez évben mintegy 860 millió forintot használnak fel az alföldi megyében gazdasági, szociális, egészségügy és kulturális fejlesztésre, igazgatási és más célokra. javult a betegellátás: a kórházi ágyak számát 173-mal, az orvosi körzeteket hárommal, a szakorvosi órákat pedig 66-tal növelik. a megye városainak óvodái 200 hellyel bővülnek. az általános iskolák körzetesítése során további 160 tanyai kisdíákot helyeznek el kollégiumban. kiskőrösön felépül az új középiskolai diákotthon. újabb 650 tanácsi és szövetkezeti lakás építését fejezik be az idén, jórészt a megyeszékhelyen, kecskeméten. három új törpevízművel és 13 kilométer hosszú vízvezetékhalózzal is gyarapodnak a megye települései. tovább fejlődik a megye ipara. a következő három évben kiskunhalason és baján összesen 2 100, a fővárosból kitelepülő üzemek pedig hat helyen 930 új ipari munkahelyet biztosítanak. /mti/

--

bb 50. tsz sertésvágóhid és husfeldolgozó üzem hernádon

vid gö-lm ká

1969. január 22.

hernádon megkezdte munkáját pest megye első termelési szövetkezeti sertésvágóhidja és husfeldolgozó üzeme. a helyi március 15 termelési szövetkezet két millió forintos beruházással építette fel korszerűen berendezett üzemét. naponta 15-20 sertésből készítenek füstölt szalonnát, kolbászt, paprikás szalámit, hurkát, amit elsősorban a községben és a dabasi járásban értékesítenek. a zamatos készítmények alapanyagának, zömét saját hizlaldájukban nevelik fel, a többit pedig a tagok háztáji gazdaságából vásárolják. a közös gazdaság vezetőinek számítása szerint a beruházás összege két év alatt megtérül. /mti/

--

15.50/lm

- 32 -

15.50
1980 Dny

bb 51. ,, ha megcsordul vince....,,

ö vid-kz/iné-ju ká bs

1969. január 22.

az ország szőlőtermelő vidékein ,, jeles napként,, tartják számon január 22-ét, vince napját. a szőlés-mondás szerint ,, ha megcsordul vince - tele lesz a pince,,. az idén, mint sok más alkalommal, a szakemberek tökéletesen egyet értenek a gyakorlati tapasztalatok összefoglaló szőlés-mondással. a szőlészeti kutatóintézet tarcali telepének szakemberei szerint a tokajhegyljai szőlők erőteljesen fejlett rügyeiben eddig még sem a csapadékszegény időjárás, sem a tél nem tett számottevő kárt. a hótakaró hiánya, illetve a beköszöntött erős fagyok azonban már némi aggodalomra adtak okot. a vince napi ,, megcsordulást,, éppen ezért fogadták örömmel a vidék szőlőtermelői. a hagyományokhoz híven a ,, jeles napra,, mind a délborsodi, mind pedig a tokajhegyljai borvidéken befejezték az új borok fejtését. tokajhegylján több mint negyedmillió, a délborsodi tájon pedig mintegy 50 ezer hektoliter új bort fejtettek. tokajhegylján megtörtént a borok osztályozása is. a két-három éves óborokat az érlelő-ágakban tárolják tovább gönci és szerednyei hordókban. így nyerik el egyedül álló illat-és zamatananyagukat.

a mátra vidékén, ahol ugyancsak ragyogó napsütés váltotta fel a tartósan borongós időt, vince napján megkezdtek a szőlők metszését. az egről szőlősgazdák ugyanis tartják magukat ahhoz a véleményükhöz, hogy ,, fagyon kell metszeni,,. a régi módszer megvalósítását érdekes módon a legkorszerűbb nagyüzemi telepítések tették igazán lehetővé. a nagyüzemekben alkalmazott kordonos szőlőket ugyanis nem fedik, s így minden nehézség nélkül hozzáláthatnak a metszéshez. /mti/

--

bb 52. az ezredik tonna ásvány - exportra

vid-kz/mné-ju ká bs

1969. január 22.

szerdán utbalndította ezévi ezredik tonna exportszállítmányát a hegyljai ásványbánya és örölmű. az üzem tucatnyi országba szállít bentonitot, perlitet és kovaföldet. a hagyományos vásárlókon kívül az idén új partnerként jelentkezett a szomszédos ausztria. több mint 200 tonna perlitet rendelt. /mti/

--

15.55/ju

-33-

16.00
1980 Dny

bb 53. százezer ügyfél egy év alatt, újfajta szolgáltatások az ikka-nál

1 kf/kf szb 1e

1969. január 22.

egy esztendeje vette át az ikka tevékenységét az országos takarékpénztár. a szervezeti változást a hazai áruellátás nagyarányú fejlődése tette lehetővé, hiszen ma már az áruházi hálózatban mindaz kapható, amit korábban csak az ikka útján lehetett beszerezni. az otp szervezetében az ikka konstrukciója némiképp megváltozott - például megszűnt a tüköry utcai „bazar”, - külföldi kapcsolatai, képviselői hálózata azonban változatlanul megmaradt, sőt, bankkapcsolatokkal fejlődött, s bővül a hazai hálózat, gyarapodtak az ikka szolgáltatásai.

az ikka régi áruformáiból lényegében csak az autó- és az öröklakás ajándékozás maradt fenn, ezek azonban változatlanul népszerűek. egy év alatt 219 olyan befizetés történt külföldön, amelyek alapján a magyarországi címzett személygépkocsit kapott ajándékba. az ikka útján külföldről devizáért vásárolható öröklakások iránt is nagy az érdeklődés, ezért az otp ennek a lehetőségnek a továbbfejlesztését tervezi. a múlt év végén vezették be a 10-25 dolláros karácsonyi csomag-akciót, amelyet az otp a csemege vállalattal közösen bonyolított le. a befizetett dollárért a csemege vállalat - ötféle - ajándékcsomagot állított össze, s több mint 6 000 ilyen külföldön kiegyenlített ajándékot szállított házhoz. az alkalmi ajándékozási lehetőségek körét bővítve új szolgáltatásként vezetik be a nászajándékátutalást, amikor is külföldről az ikka útján - különböző háztartási gépeket is lehet küldeni az itthoni fiatal házasoknak.

az idén vezetik be az életjáradék biztosítást. az állami biztosítóval kötött az ikka megállapodást, amely szerint a külföldi rokon, ismerős valamelyik ikka kirendeltségen egyösszegben dollárban kifizeti a biztosítás teljes díját, a magyarországi ajándékozott pedig élete végéig havonta rendszeres járadékot kap.

ugyancsak az idén vezetik be - az ibusz-szal kötött megállapodás értelmében - hogy külföldön be lehet fizetni magyarországi üdülésre az itthoni hozzátartozók részére, aki ezért szállodában, szanatóriumban egy-két hétre, az év bármelyik szakában, teljes ellátást kap. újfajta, különleges ikka szolgáltatás az ugynevezett egyedi, magánexport. ez a konstrukció lehetővé teszi, hogy az ikka külföldi személyek címére személyi használatra különféle magyar árucikkeket, emléktárgyakat küld.

/folyt.köv./

16.10/szb

-34-

16.10
1969. Jan.

bb 53. /százezer... 1. folyt./-szb

ennek keretében megvásárolható, illetve kiküldhető magyarországról minden olyan használt, vagy új árucikk, amelyet nem véd muzeum. az új szolgáltatás meghirdetése óta ilyen módon „exportáltak”, már butorokat, zongorát, festményt, népművészeti cikkeket, herendi porcelán készleteket, gyermekkocsit, kávéfőzőgépet, sokan kértek azonban speciális magyar konzerveket, szalámit, gyulai kolbászt is.

az otp az ikka tevékenységének átvételével kulturáltabbá tette, kiszélesítette a népszerű pénzáttalalási szolgálatot. most foglalkoznak a budapesti decentralizálással, azzal, hogy a jövőben ne csak a széchenyi utcai központban, hanem minden kerületi otp fiókban kiszolgálják az ikka áttalalásokkal kapcsolatban jelentkező ügyfeleket.

az ikka népszerűségét mutatja, hogy egy esztendő alatt mintegy százezer, ajándékként küldött pénz- és egyéb áttalalást intézett el az ügyfelek teljes meglégedésére. /mti/

..-

bb 54. üzemel a nyíregyházi cement-re léállomás

vid-kz/mn szb ká

1969 január 22.

hónapokig tartó próba után megkezdte teljes üzemű működését a nyíregyházi cement-re léállomás. építésére - a járulékos beruházásokkal együtt - mintegy 15 millió forintot költöttek. befogadóképessége 900 tonna. a megyébe érkező ömlesztett cementet itt tárolják, illetve innen továbbítják a munkahelyekre. a cement ömlesztett szállítása és tárolása egyrészt a nagymennyiségű csomagolóanyag megtakarítás miatt, másrészt a szállítás biztonsága folytán gazdaságos. az óriásrelé közvetlen kapcsolatban áll a szabócs-szatmár megyei építő vállalat betonüzemével. ezzel együttműködésben - 20 kilométeres körzetben - nyersbeton szállítására is vállalkozik. /mti/

..-

16.20/szb

-35-

16.20
1969. Jan.

bb 56. önálló termelészövetkezeti gépjavitó állomás alakult zsákán

vid-kz/mné-ju ká

1969. január 22.

Önálló gépjavitó vállalkozást alakított zsákán hajdubihar megye öt termelészövetkezete teljes felszerelésével és berendezésével együtt megvásárolták a debreceni mezőgazdasági gépjavitó vállalat zsákai telepét, s átvették az ott dolgozó szakmunkásokat, szerelőket is. A rendkívül rossz termőhelyi adottságok közepette gazdálkodó termelészövetkezetek külön-külön nem tudtak volna karbantartó műhelyt építeni, a társlással viszont nemcsak saját gépeik javítását oldották meg, de szolgáltatásokra is vállalkozhatnak a környékbeli termelészövetkezeteknek és a lakosságnak. /mti/

--

bb 57. ,, rianás,, a mátrában

vid-kz/tné-ju ká bs

1969. január 22.

Szokatlan természeti jelenséggel gazdagodott a mátra az idei télen. a hegy északi lábánál felépült kőszörűvölgyi víztározó - az ország legmélyebb tava - már a tél beállta előtt megtelt vízzel, a felszínét 30 centiméter vastag jégpáncél borítja. a vastag jégpáncél a tározó vízszintjének fokozatos csökkenése következtében folyamatosan süllyed. mozgását állandó zajos morajlás, a balatonihoz hasonló dörrenésszerű rianások kísérik. /mti/

--

bb 61. tartási kötelezettség elmulasztásáért hat hónapi szabadságvesztés

vid/fm-ju ká bs

1969. január 22.

Fábián István 37 éves nyírlugosi lakos az utóbbi időben rendszeres munkát nem vállalt, sőt lakóhelyét is többször változtatta, hogy a gyermeke után megítélt tartási kötelezettség teljesítése alól kibujjon. korábbi, sorozatos mulasztása miatt már többször megbüntették, s legutóbb hét hónapi szabadságvesztésre ítélték. ennek sem volt azonban foganatja: ismét - csaknem másfél éve - adós a korábban megítélt tartásdíjjal.

a miskolci járásbírósaág fábián Istvánt hat hónapi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

--

16.10/ju

-36-

16.10/12
1969. Dny

bb 58. kölcsönös piackutatás: ndk vállalatok szakkiállításai magyarországon - magyar áruk bemutatója az ndk-ban

i sz/lk-ju ie bs

1969. január 22.

a német demokratikus köztársaság 22 külkereskedelmi vállalatának képviselői találkoztak szerdán a hungexpo-nál magyar partnereikkel, hogy egyeztessék az 1969. évi kölcsönös kiállítások, piackutatások programját. a meghívott ndk-beli külkereskedelmi szakemberek számára a hungexpo reklámügynöksége fogadást adott.

az ndk külkereskedelmi és ipar vállalatai ebben az évben magyarországon 15-16 kiállítást szándékoznak szervezni. első alkalommal mutatja be termékeit magyarországon a technokommerz külkereskedelmi vállalat, különféle gépi berendezések exportátora. az ndk vállalatainak szakemberei elmondották, hogy a beruházások, javak és közszükségleti cikkek nagy választékának árukiállításából több kiállítást rendeznek vidéken is. a közhasználati cikkek közül főként a kozmetikai cikkeket és a háztartási készülékeket, berendezéseket kívánják eljuttatni a vidéki érdeklődökhöz is.

a magyar vállalatok is fokozni kívánják a piackutatást az ndk-ban, ahol ebben az évben előre láthatólag 13-15 szakkiállításra tárnak az érdeklődők elé a magyar ipar és mezőgazdaság termékeit. /mti/

--

bb 60. a lufthansa

t nbj/hné-ju ie bs

1969. január 22.

a nyugat-német légitársaság magyarországi képviselője, walter sondersorge, az újságíróklubban szerdán sajtótájékoztatóján bejelentette, hogy a lufthansa február végéig megnyitja a magyar fővárosban, a felszabadulás téren új utazási irodáját. /mti/

--

16.05/ju

16.10/12
1969. Dny

-37-

Db 58. pécssett próbálta ki új konstrukciójú gépét egy nyugatnémet cég

vid-kz/mné szb ká

1969 január 22.

a pécsi kesztyűgyárban próbáltatta ki, s az ottani szakemberektől kért véleményt a kézivarrást tökéletesen utánzó új konstrukciójú varrógépéről egy nyugatnémet cég. a gép egy példányát, mivel a próbázem tapasztalatai szerint ötszöröse növeli a termelékenységet, a pécsi kesztyűgyár is megrendelte. kézi munkával egy-egy dolgozó műszakonként 4 pár kesztyűt varr meg, a gép viszont 20 párat készít el azonos idő alatt. /mti/

--

Db 59. filmművész közgyűlés

1 pr/lk szb zs

1969 január 22.

szombaton a fészek klubban tartja III. közgyűlését a magyar filmművészek szövetsége. az ülést fábrizoltán nyitja meg, majd az elnökség nevében Kovács András számol be a szövetség tevékenységéről, eredményeiről, terveiről. a közgyűlés napirendi pontjainak leglényegesebbje, hogy a filmművész szövetség - magábaolvasztva a „rokonszakma”, a televízió alkotóművészeit - magyar film- és tv-művészek szövetségévé alakul. az alapszabály-tervezet szerint a szövetség alapvető célja, hogy segítse a film- és tv-művészet alkotó munkáját, a magyar szocialista-realista film- és tv-művészet kibontakozását. feladatai közé tartozik az eszmélet és művészi kérdések tanulmányozása, elemzése, a fiatal alkotóművészek művészi és politikai nevelése, a nemzetközi kapcsolatok ápolása. /mti/

--

Db 65. nyers rezső előadása a politikai akadémián

t sz/tr szb le

1969 január 22.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága politikai akadémiájának előadássorozatában szerdán nyers rezső, az MSZMP politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára tartott előadást. „a szocialista gazdasági integráció elvi és gyakorlati kérdései”, címmel. az építők rózsza Ferenc művelődési házában elhangzott előadás előtt Pullai Árpád, az MSZMP KB titkára mondott bevezetőt. a nagyszámu hallgatóság sorában ott volt a politikai, társadalmi, gazdasági életünk több vezető személyisége. /mti/

--

16.30/ju

-38-

16.30
1900 Dm

Db 62. a csökkent munkaképességűek foglalkoztatásáról tárgyalt a fejér megyei tanács vb. és az szmt elnökség együttes ülése

vid/fm-ju bs

1969. január 22.

a fejér megyei tanács végrehajtó bizottsága és a szakszervezetek megyei tanácsának elnöksége szerdán együttes ülésen tárgyalt a csökkent munkaképességű dolgozók helyzetéről, valamint a tanács és az szmt együttműködésének továbbfejlesztéséről.

megállapították, hogy fejér megyében az országosnál nem nagyobb arányu vagyis 3 százalék körüli a csökkent munkaképességű dolgozók száma. az új gazdasági mechanizmus első esztendőjében - örvendetesen - nem vált valóra az a feltételezés, hogy az anyagi ösztönzők hatására egyes vállalatok elbocsátják a csökkent munkaképességűeket. az ilyen dolgozók helyzetét és elhelyezését a nagyüzemekben kedvezően kezelik. csak egyes közép- és kisüzemekben vannak e téren megoldatlan problémák. elhatározták, hogy a csökkent munkaképességű dolgozók ügyével foglalkozó megyei koordináló bizottságot megerősítik.

a csökkent munkaképességű dolgozók foglalkoztatásáról - szükség esetén - más módon is gondoskodnak, a csákvári tbc. gyógyintézet keretében a gyógyultak szakmai átképzését kívánják megoldani. tárgyalásokat folytatnak a kiszűvvel a csökkent munkaképességűek foglalkoztatásáról s tervezik a házi bedolgozó rendszer kisélesztését is.

az ülésen a továbbiakban a megyei tanács és a szakszervezetek megyei tanácsa együttműködésének egy éves tapasztalatairól és az együttműködés továbbfejlesztéséről tárgyaltak. megállapították, hogy miután növekedett a tanácsi szervek hatásköre, a tanácsok a helyes döntések meghozatalában nem nélkülözhetik a szakszervezetek aktív támogatását. /mti/

--

16.25/ju

-39-

16.30
1900 Dm

bb 62. új rendelet a területrendezési és építési tervpályázatok kiírásáról

1 sb/tr szb 1e

1969. január 22.

az építésügyi és városfejlesztési miniszter új rendeletben szabályozta a területrendezési és építési tervpályázatok kiírását, s jelentősen kiterjesztette a kiírásra jogosultak körét. most már nemcsak az építésügyi- és városfejlesztési minisztérium, hanem valamennyi megyei, városi és községi tanács is kiírhat területrendezési pályázatot. az építmények műszaki és gazdasági tervezésére, új épületszerkezetek kifejlesztésére pedig pályázatot adhat ki bármelyik állami vállalat, tröszt, egyesülés, szövetkezet, társadalmi szervezet, költségvetési szerv, vagy vízgazdálkodási társulat. a kiírási jogosultság bővítésének következtében előfordulhatnak azonos célú és tartalmú pályázatok. ezért a rendelkezés előírja, hogy a kiírási szándékot be kell jelenteni az építésügyi- és városfejlesztési minisztériumnak, amely összehangolja a pályázatokot, hogy elkerüljék a párhuzamosságot és a felesleges költségeket. a rendelet hangsúlyozza, hogy valamennyi közreműködő személynek elsődrendű kötelessége a tervpályázat rendjének, szakszerűségének és erkölcsi tisztaságának védelme.

az új rendelet melléklete közli a tervpályázat lebonyolításának a korábbinál jóval részletesebb szabályait. többek között kimondja, hogy 7-15 személy alakíthat bírálóbizottságot, a tervpályázaton azonban nem vehet részt a bizottság tagjának vagy póttagjának közeli hozzátartozója. a bírálóbizottság munkája titkos és döntése végleges. a melléklet végül az utóbbi években kialakult gyakorlatnak megfelelően tájékoztató táblázatot közöl a tervpályázati költségkeret felosztásáról.

így általában a teljes költségkeretnek 53-77 százalékat fordíthatják a pályaművek díjazására, 6-12 százalékat előkészületi és adminisztrációs munkákra, 17-34 százalékat pedig a bírálat díjazására és a közreadásra. /mti/

--

-40-

16.45/ju

16.45/ju
1969. Jan.

bb 64. 45 millió forintos vagyon cibakházi vörös csillag tsz-ben

vid/kz-ju ká bs

1969. január 22.

az ötezer holdas cibakházi vörös csillag tsz-ben, a tiszazug huszéves közös gazdaságában szerdán tartották meg az elmúlt évi gazdálkodás eredményét summázó zárszámadást. az új gazdasági mechanizmusból adódó lehetőségeket jól hasznosította a nagyüzem jórészt fiatal tagsága. a nyolcmillió forint értékű elemi csapás ellenére a tiszata vagyon 4.2 millió forint értékkel nőtt és meghaladja a 45 millió forintot. a szántóföldi termelést, az állattenyésztést ügyesen egészítették ki melléküzemági tevékenységekkel. az üzemi „míní”, konzervgyár, a fuvarozás, az építőbrigád, valamint a gépműhely együttesen több mint négy millió forintot hozott a házhoz. a tagok szociális és kulturális támogatására kevés híján egymillió forintot fordítottak, segélyeket, „fészekrakó alapot”, fizettek ki, sok tagot juttattak üdüléssel, tanulmányi kirándulással. a nagyüzem dolgozói megtartták anyagi számításukat: ötvennyolc forint ötven fillért ér egy-egy munkaegység. a tagok napi átlagkeresete 1958-ban kereken 105 forint volt. a zárszámadó közgyűlés után készpénzben hatmillió forintot fizettek ki. /mti/

--

bb 66. az első zárszámadás vas megyében - új belépők a horvátzsidányi tsz-ben

vid/kz/-ju ká bs

1969. január 22.

vas megyében szerdán kezdődtek meg a termelesszövetkezetek zárszámadó közgyűlései. elsőként a négy község határát egyesítő horvátzsidányi jurisich miklós tsz-ben adtak számot az elmúlt év munkájáról. a közös gazdaság a tavalyi példátlan méretű aszály ellenére is minden eddiginél eredményesebben évet zárt. egy év alatt nyolcmillió forinttal nőtt a szövetkezet tiszta vagyona. a szakszerű talajművelés eredményeként búzából husz, burgonyából 85, kukoricából - májusi morzsoltnban számítva - 21, takarmányrépából 206 mázsás átlagtermést takarítottak be holdanként. gyenge mindőségű földjeiken a gazdák egyéni korokban - kedvező időjárás esetén is - csak 6-7 mázsás búzatermést értek el egy-egy holdon.

/ folyt. köv. /

16.45/ju

-41-

16.45/ju
1969. Jan.

bb 66. / az első ... 1. folyt./--ju

a szövetkezet tagjainak évközben egymillió forintot, a zárszámadó közgyűlésen pedig 2,600.000 forintot osztott ki, egy egy munkaegység 43.91 forintot ért.

az eredményes munka és a biztos jövő láttán újabb belépők kopogtatnak a tsz ajtaján. tavaly 43, a szerdai közgyűlésen pedig 15 új belépőt vettek fel. /mti/

bb 69. a közlekedés igazodik a csökkentett munkaidőhöz - Ülést tartott a vas megyei szállítási bizottság

vid/kz-ju ká bs

1969. január 22.

a vas megyei szállítási bizottság szerdai ülésén közölték: nagyszabású felmérést végeznek a 36.500 csökkentett munkaidőben dolgozó vas megyei alkalmazott hétévi utazási igényeinek megismerésére. szombaton és vasárnap ritkítják az autóbusz és vonat munkásjáratokat s helyettük - az igényeknek megfelelően - kiránduló járatokat indítanak.

az év utolsó negyedében felújítják a megye autóbusz állományát. folytatják a vasut törzsvonalainak és a fontosabb közutaknak a korszerűsítését. mindkét ágazatban növelik az utazási sebességet. a menetrendek összeállításánál messzemenően figyelembe veszik a lakosság véleményét: a jövő héten kezdik el a járási központokban a mávaut nyári menetrendjével kapcsolatos megbeszéléseket. /mti/

16.55/ju

16.55/ju
1969. Duj

-42-

bb 67. hasznosítják a termálvizet a vas megyei tsz-ek

vid kz-lm ká

1969. január 22.

a különféle növényház típusok fűtésének lehetőségeiről tanácskozott szerdán a megyei vas megyei szervezetének agrártudományi szakcsoportja. az elterjedt fűtőanyag a szén, a legcél- szerűbb azonban a termálvizek hasznosítása - állapították meg. a megyében az elmúlt évek során több helyen tártak fel gazdag termálvíz forrásokat. a szövetkezetek összefognak a hasznosításukra. az érdekeltek közös gazdaságok tárgyalást folytattak a kertészeti kutató intézettel, továbbá a kertészeti főiskolával, valamint a hungarofrukt vállalattal. a szakvélemények szerint a feltárt termálkutak kapacitása tízezer négyzetméter üveg- felületű melegeház fűtésére elegendő, de - a gyakorlati tapasztalatok szerint - ehhez még 20-30 ezer négyzetméter fóliás területet lehet kapcsolni. a szövetkezetek megkezdtek az előkészületeket a tervek megvalósítására, s tízennégy tsz tagot küldtek gyakorlatra a kertészeti kutató intézetbe. /mti/

bb 68. mi épül a tatal öreg tó partján?

vid kz-lm ká

1969. január 22.

hová kerülnek az üdülők, a szállók és más épületek a tatal öreg tó partján? - ezt vizsgálta meg szerdai helyszíni szemlén a városépítési tudományos és tervező intézet. a városi tanács megrendelésére elkészítik a festői környezetű 400 holdas tó beépítési tanulmány tervét. a tó keleti partján már vikendházak sorakoznak, több kisebb üdülő is épült. itt foglalt helyet a 600 személyes nemzetközi kemping-tábor és több más létesítmény. most a tó nyugati és déli partjára kerül sor. úgy akarják a mintegy 350 holdnyi területet beépíteni, hogy erdő jellegét megtartsák. a társas üdülők, szállodák mellett két strandot, csónakházakat, ifjúsági sátorborokat, horgásztanyákat, újabb vikend házakat akarnak építeni. az egész területet közművesítik.

a tó kotrása után olyan üdülőkörzetet alakítanak itt ki, amely valóságos sportkombinát lesz. nemzetközi kajak-kenu pályát is létesítenek a tavon. /mti/

17.00/lm

- 43 -

17.00/lm
1969. Duj

bb 70. felavatták az új szolnoki rendező és fogadó pályaudvart

vid/kz-ju ká bs

1969. január 22.

Szerdán felavatták a több mint hétszázmillió forintos költséggel épült új szolnoki rendező- és fogadó pályaudvart. Az ünnepség vendégeit szállító különvonat fél tizenegykor futott be az új pályaudvarra. Az ünnepségen résztvett csanádi György közlekedés és postaügyi miniszter, Rödönyi Károly, a MÁV vezérigazgatója, miniszterhelyettes, Dr. Mészáros Károly közlekedés és postaügyi miniszterhelyettes, Szabó Antal a vasutas szakszervezet főtitkára, jelen volt Váczi Sándor szolnok megyei pártbizottság titkára, Fodor Mihály a megyei tanács vb elnöke, a városi pártbizottság és tanács több vezetője.

A korszerűen kialakított rendező pályaudvaron Bogár Imre a MÁV szakosztályvezetője tett jelentést a miniszternek. Közölte, hogy a szocialista munkaverseny eredményeként a létesítményt csaknem két hónappal a határidő előtt adták át. A vasutépítő munkások csanádi György ezután elvágta a nemzetiszínű szalagot és átadta a forgalomnak az új rendező- és fogadó pályaudvart. A MÁV budapesti igazgatósága nevében Csamangó Henrik az igazgatóság vezetője vette át az automatizált létesítményt, amelyet ezután megtekintettek a vendégek.

Az avatóünnepség második részére a járműjavító vállalat üzemében került sor. Sipos Károly a szolnoki városi pártbizottság első titkára köszöntötte a vendégeket, a vasutépítőket, majd csanádi György mondott beszédet. Többek között hangsúlyozta: a magyar vasut rekonstrukciójának fontos állomása az új szolnoki rendező és fogadó pályaudvar megépítése. A Tiszaparti várost két igen fontos tranzitvonal szeli át, az egyik a Szovjetunió, a másik Románia és Bulgária felől bonyolítja le a forgalmat. A szolnoki vasutálomás rekonstrukciójára együttesen mintegy kétmilliárd forintot fordítanak. Ugyanitt - szolnokon - épül az ország egyik legszebb és legkorszerűbb személy pályaudvara. A vasut általános fejlődéséről szólva a miniszter kijelentette: jó ütemben halad a budapesti nyugati pályaudvar - nyíregyháza közötti vasútvonal villamosítása. Budapestől ceglédig már kész a villamos vezeték és várhatóan a jövő évi vasutasnapra szolnokig, illetve Szajolig közlekedhetnek a villamosvontatással a szerelvények. A további programban szerepel a szolnok-nyíregyháza, a szolnok-békéscsaba és a budapest-szobi vasútvonal villamosítása. A miniszter köszönetét mondott a MÁV tervezőinek, az új pályaudvar kivitelezőinek, a megyei városi párt és tanács szerveknek a jó munkáért, segítő támogatásukért, ezután kitüntették a legkiválóbb vasutépítőket. /mti/

--

17.10/30

-44-

bb 71. műszaki gazdasági konferencia a tiszai vegyikombinátban

vid/kz-lm ká

1969. január 22.

Műszaki gazdasági konferenciát tartottak szerdán a tiszai vegyikombinátban. A különböző gyáregységek vezetői értékeltek az elmúlt évi eredményeket és meghatározták az új esztendő feladatait. Huszár Andor igazgató beszámolójában megállapította, hogy az új gazdasági reform első éve sikeresen zárult. A nitrogén műtrágyagyár csaknem száz százalékos bővítését határidő előtt fejezték be és számos technológiai módosítás megvalósításával elérték a maximális évi 200 ezer tonnás ammónia termelést. A tervezett 586 ezer tonna helyett több mint 622 ezer tonna műtrágyát állítottak elő. A lakkfesték és műgyantagyár dolgozói az éves tervhez viszonyítva ezer tonnával több terméket készítettek és a vegyikombinát olyan új festékfajtákat hozott forgalomba, mint a radiátor zománc, az ardin beégetős zománc, az agrolux zománc és a szintelen butorlakk. Bejelentette az igazgató, hogy az 1,7 milliárd forintos beruházással épülő polietilén gyár - amelyben az idén a termelési próbák megkezdődnek - szakmunkásképzése a tervezett ütemben történik. Az év júniusáig a szovjetunió különböző üzemeiben újabb nyolcvan dolgozó ismerkedik meg a bonyolult berendezések helyes kezelésével és a gyártási technológiákkal. A beszámolót vitta követte, majd Huszár Andor igazgató átadta az első törzsgárda jelvényeket azoknak, akik tiz, illetve öt éve dolgoznak az új gyáróriásban. /mti-

--

bb 74. párt- és szakszervezeti aktív-értekezlet egerben

vid-fm/tné-lm ká

1969. január 22.

Egerben, az új szakszervezeti székház nagytermében szerdán párt- és szakszervezeti aktív-értekezletet tartottak. Az értekezleten Gáspár Sándor, az MSZMP politikai bizottságának tagja, a szakszervezetek országos tanácsának főtitkára tartott tájékoztatót az időszerű politikai és gazdasági kérdésekről. Ezt követően Gáspár Sándor megbeszélést folytatott heves megye vezetőivel a megye politikai, társadalmi és gazdasági életéről. /mti/

--

17.15/lm

- 45 -

H. S.

bb 72. elfogadta a szövetkezetek új a lapszabály mintáját, két új szövsz elnökhelyettes választott ülésén az oft

t kf/kf-ju ie bs

1969. január 22.

az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek országos tanácsa szerdán ülést tartott a szövsz székházában, az ülésen részt vett nyers rezsó, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára.

a tanácsülés dr. molnár frigyestnek, a szövsz elnökének elterjesztése alapján megtárgyalta majd elfogadta az általános fogyasztási és értékesítő szövetkezetek a lapszabályainak irányelveit, valamint az új a lapszabálymintát.

az oft a gazdaságirányítási reform követelményeinek megfelelően még a múlt év elején határozatot hozott a szövetkezetek új a lapszabályának elkészítéséről, amelyhez útmutatót és mintát is közzétett. időközben azonban országos vita bontakozott ki, amely tisztázta a legfontosabb szövetkezeti elméleti kérdéseket, s ennek alapján szükségessé vált az eredeti tervezet átdolgozása. a mostani, immár végleges irányelveknél és a lapszabály mintánál figyelembevették a szövetkezetek tevékenységét érintő időközben megjelent jogszabályokat, s rögzítették a szövetkezeteknek az államhoz, a szövetkezeti szövetséghez és egymáshoz való viszonyát, a szövetkezetek belső változásait.

a szövetkezetpolitikai elveknek megfelelő irányelvek hangsúlyozzák, egyebek között, hogy a szövetkezetek a szocialista társadalom intézményei, tevékenységüket, fejlesztésüket az állam messzemenően elismeri és támogatja. a szövetkezetek törvényeségi felügyeletét - amely eddig a megyei szövetségek feladata volt - az állam szervei: az illetékes ágazati miniszterek, a tanácsok végrehajtó bizottságai és illetékes szakigazgatási szervei gyakorolják, érvényesítve az ágazati felelősség elvét, a szövetkezetek gazdálkodásába azonban közvetlenül nem avatkoznak bele.

/ folyt. köv. /

17.25/ju

-46-

17.25/ju
1969. Jan.

bb 72. /elfogadta .... 1. folyt./-lm

alapvetően megváltozik a szövetkezetek és a szövetségek kapcsolata. eddig például szövetkezet nem működhetett anélkül, hogy ne lett volna tagja valamelyik megyei szövetségnek. a szövetségek a régi mechanizmusnak megfelelő szervezetben hatósági funkciót, állami szerepet töltöttek be. az irányelvek tesztözik, hogy a szövetkezeti mozgalom alapvető intézményei a szövetkezetek, s érdekük megfelelő szintű képviselőre önkéntes tömörüléssel maguk hozzák létre a szövetséget, amely így a korábbi hatósági jogkör helyett érdekvédelmi funkciót tölt be. fő feladata a szövetkezetek szolgálata, demokratikus működésük, önálló eredményes vállalkozásuk, gazdaságuk előmozdítása. a szövetségek tevékenységükhöz intézményeket, szolgáló vállalatokat létesíthetnek, létrehozó szövetkezetekre kötelező érvényű határozatot azonban nem hozhatnak.

az irányelvekben és az új a lapszabály - mintában egyaránt kifejezésre jut, hogy a szövetkezet - a tagok önkéntes személyi társulásával és anyagi hozzájárulásával létrehozott szocialista vállalat, - a tagoké. a szövetkezetek működésének belső alkotmánya az alapszabály, amelyet a tagok önállóan alkotnak meg. az a lapszabály-minta szerint a szövetkezet életének valamennyi alapvető kérdésében a tagok jogosultak dönteni. eddig főleg a küldöttgyűlés határozott például személyi kérdésekről, most a tagság egészének meghívása, s többségük egyetértése szükséges a legfontosabb döntésekhez.

a tanácsülés ezenkívül személyi ügyeket is tárgyalt. az igazgatóság javaslatára - eredményes munkájuk elismerése mellett - molnár károlyt és panák lászlót felmentette elnökhelyettesi tiszttségéből. ugyancsak az igazgatóság javaslatára az országos tanács dr. kovács sándort, az mnb ügyvezető igazgatóját, valamint patay jánost, az mszmp kb alosztályvezetőjét megválasztotta a szövsz elnökhelyettesévé. /mti/

--

17.32/lm

- 47 -

17.32/lm
1969. Jan.

bb 77. embargo: 19 óráig!

losonczi pál

gk-ju zs la

1969. január 22.

az elnöki tanács elnöke szárdán vadászaton látta vendégül a budapesti akkreditált diplomáciai képviselők misszióvezetőit. a jól sikerült vadászaton részt vett cseterki lajos, az elnöki tanács titkára és puja frigyos, a külügyminiszter első helyettese.

a vadászat - amelyet a kiskunsági állami erdőgazdaság bugaci üzemegeységének vadászterületén rendeztek meg - közvetlen légkörű vadászabóddal fejeződött be. /mti/

bb 81. hazaérkezett

la-ju la

1969. január 22.

az a magyar egészségügyi küldöttség, amely dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter vezetésével jugoszláviában járt. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

la-ju la

1969. január 22.

a bb 74. sz. hirt / párt- és szakszervezeti aktivaértekezlet egében /

/mti/

v i s s z a v o n j u k !

18.00/ju

-48-

18⁰⁵ h
1969-Dny

bb 73. április 30-ig elbírálják a mentesítési kérelmeket - tanácskozás a népfrontban a földtörvény végrehajtásáról

t di/gk-lm zs

1969. január 22.

a közvélemény formálásával, az érdekeltek széles körű tájékoztatásával a jövőben még nagyobb részt vállalhat a népfront a földtörvény végrehajtásával járó feladatok megoldásából. ezt tükrözte a hazafias népfront országos tanácsa mezőgazdasági bizottságának szerdai tanácskozása, amelyen a földtulajdon és földhasználat továbbfejlesztésére alkotott törvénygyakorlati alkalmazásának eddigi tapasztalatait összegezték és a további tennivalókkal foglalkoztak. dr. bencsik istvánnak, a bizottság elnökének bevezetője után dr. soós gábor mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes tartott vitaindító referátumot.

a földtörvény végrehajtásának első szakaszában felülvizsgálták a mezőgazdasági nagyüzemek használatában levő földek tulajdoni és használati viszonyait és előkészítették a tulajdoni változásokra vonatkozó határozatokat. a múlt év végével befejezett felülvizsgálat csaknem tízmillió kataszteri holdat érintett. a rendelkezésre álló adatok szerint a termelősövetkezetek használatában levő földterület mintegy 50 százaléka a tagok és a velük azonos elbírálás alá eső személyek 20 százaléka a kívülállók, 30 százaléka pedig az állam és különböző, már megszűnt szervezetek tulajdonában van. a nagyszabású felmérés adatait minden községi tanácsnál közszemlére tették, az érintett tulajdonosok azonban sajnálatos módon nem kísérték kellő figyelemmel a tájékoztatást. emiatt esetleges észrevételeiket sem közölték idejében az illetékes szervekkel, holott megelőzhető volna a későbbi kifogások, panaszok jó részét.

a felülvizsgálat során derült fény arra, hogy a vártnál lényegesen több olyan földet művelnek a termelősövetkezetek, amelynek tulajdonosai már régen elhaltak, de hagyatékuk rendezése nem történt meg. a községekben életre hívott bizottságok csaknem 250 ezer esetben állapították meg, hogy egy-egy terület még mai is az örökgyókok nevében tartanak nyilván. ezeknél a földeknél, - amelyek több mint félmillió kataszteri holdat tesznek ki - a hagyatéki eljárás lefolytatása előtt nem lehet eldönteni, hogy a törvény alapján megváltásra kerülnek-e vagy sem. ezért irták elő, hogy az idén június 30-ig minden rendezetlen hagyatéki ügyet le kell zárni. ehhez azonban a községi tanácsoknak március 15-ig át kell adniuk a hagyatéki leltárokat a közjegyzőségeknek.

/olyt.köv./
18.00/lm

- 49 -

18⁰⁵ h
1969-Dny

bb 73. / április 30-ig... 1. folyt./-ju

Január 1-én megkezdődött a földtörvény végrehajtásának második szakasza, a megváltással és a mentesítéssel kapcsolatos határozatok kiadása. eddig az időpontig csaknem 117 ezer személyi földtulajdon mentesítési kérelmet juttattak el a földhivatalokhoz és több mint 34 ezer személyi földhasználati igényt jelentettek be a községi tanácsoknál. az adatok azonban nem véglegesek, mert sokan nem az illetékes szervekhez fordultak. több ezerre becsülik azoknak a kérelmeknek a számát, amelyek csak most jutnak el a földhivatalokhoz vagy a tanácsokhoz. a mentesítéssel és a személyi földhasználati igényekkel kapcsolatos beadványokat legkésőbb április 30-ig kell elbírálni, de az a cél, hogy lehetőleg már az első negyedéves megszűlésséne a döntések. a késedelem ugyanis a mezőgazdasági munkákat hátráltatná.

Dr. Sós Gábor bejelentette, hogy az év közepétől 1973 végéig kerül sor a zártkeretek folyamatos rendezésére, illetve az új zártkeretek kialakítására. változatlannul időszerű és fontos feladat a földtörvény rendelkezéseinek, céljainak széles körű ismertetése. a végrehajtás során hosszú távon is számíthatunk olyan kérdésekre, amelyekre megnyugtató választ várnak az érdekeltek. a megértő közhangulat kialakításában, a rendelkezések elfogadtatásában és abban, hogy senki ne juthasson jogtalan előnyhöz, vagy ne kerüljön indokolatlanul hátrányos helyzetbe, sokat segíthet a népfront.

A referátumot vita követte. a felszólalók is megvizsgálták azokat a lehetőségeket, amelyek kiaknázásával a népfront az eddiginél gyümölcsözőbben veheti ki részét a földtörvény végrehajtásával kapcsolatos feladatok megoldásából. az ülés dr. Bencsik István zárszavával ért véget. /mti/

18.20/ju

18.20/ju
20.02/Duj

bb 75. tájékoztató a szovjet elektronikus műszeripar exportkínálatáról

t sz/gk-lm 1e

1969. január 22.

a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselőinek bajza utcai épületében szerdán katalógus-kiállítás nyílt. a techmasexport külkereskedelmi egyesülés tájékoztatója a magyar szakembereket a szovjet elektronikus műszereket gyártó ipar készítményeiről, a különböző ipari technológiai folyamatoknál alkalmazható berendezésekről. több mint 500 új gyártmány katalógusát hozták el; ez az első lépés ahhoz, hogy megismertessék a berendezéseket, amelyek közül a legnagyobb érdeklődésre számot tartókat különböző kiállításokra is elhozzák.

a kiállítás megnyitóján részt vett több külkereskedelmi és iparvállalat vezetője, akiknek érdekes filmet vetítettek a lézer-technikáról. /mti/

bb 76. hazánkba érkezett a mongol forradalmi ifjúsági szövetség delegációja

k di/tm lm zs

1969. január 22.

a kisz központi bizottságának meghívására szerdán budapestre érkezett a mongol forradalmi ifjúsági szövetség központi bizottságának delegációja. a küldöttséget, amelynek cs. Purevsav, a mongol forradalmi ifjúsági szövetség központi bizottságának első titkára a vezetője - méhes János, a kisz központi bizottságának első titkára, valamint kárpáti sándor és nádasi József, a kisz központi bizottságának titkárai fogadták a ferihegyi repülőtéren. ott volt a mongol népköztársaság magyarországi nagykövetségének képviselője is.

a vendégek megbeszélések folytatnak a kisz központi bizottságának vezetőivel, s budapesten kívül vidékre is ellátogatnak. /mti/

18.10/lm

18.10/lm
20.02/Duj

bb 78. 40 kilométer hosszú jégmezőt bontottak fel a duna magyar szakaszán - törpe jégtörők dolgoznak a rábán

ö vid-sb/j-ju 1e la

1969. január 22.

a hazai árvédelem jégtörő hajói még sohasem végeztek olyan eredményes és módszeres munkát, mint az idén. nélkülük már 160-180 kilométer hosszú jégpáncél takarná a duna magyar szakaszát. az egyhetes enyhülés is hatástalan maradt volna, mint a tiszán és sok más mellékfolyón. ha pedig a most fokozódó lehűléssel már számolni kellene a jeges ár veszélyeivel is. szombat óta azonban az országhatártól szeremléig, terjedő tehát kéreken 40 kilométer hosszú jégmezőt aprítottak fel a vízügyi szolgálattal jégtörő hajói. a szakemberek véleménye szerint most már valószínűleg az újabb erős zajlás kialakulása előtt végezhetnek a jégtörők a magyar szakasz maradék jégével, mintegy 45 kilométer hosszú ez a maradék, de hat jégtörő hajó három-négy napos munkája ártalmatlanná teheti. fokozott erőfeszítéssel dolgoznak most a jugoszláv duna-szakaszra irányított magyar jégtörőhajók is. a jégmezőből ledarabolt és leusztott jég ugyanis újra megállt bezáródás és a magyar határ közötti mederszűkületben. ezt a 14 kilométeres jégpáncélt bontják most pihenés nélkül, hogy utat nyissanak a magyar szakaszról várható újabb ,, jégküldeményeknek,,.

a jég ellen kell kemény küzdelmet vívni a rába alsó szakaszán is. győr és árpás között ugyanis megcsuszott a jégmező és több helyen torlodás keletkezett. az északdunántúli vízügyi igazgatóság ezért másodfoku készütséget rendelt el és négy törpe jégtörő hajót küldött támogatásba a jég ellen. ezen a szakaszon a jég nagy részét már összetörték. most árpás térségében folytatják a munkát. a szakemberek véleménye szerint máris jelentősen javult a helyzet, és hamarosan sor kerülhet az eddig is csak óvatosságból elrendelt másodfoku készütség mérséklésére. /mti/

bb 80. zenés sajtóbemutató a rádió 7-es stúdiójában

k ol/lk-ju zs la

1969. január 22.

„ hallgassuk együtt, címmel a közelmúltban érdekes új zenei sorozat kezdődött a rádióban. a sorozatból szerdán a rádió 7-es stúdiójában bemutatót rendeztek a sajtó képviselőinek. az új műsor a jövőben rendszeresen, havonta egyszer jelentkezik a kossuth-adón. /mti/

19.20/ju

-52-

bb 79. ülésezett a tit elnöksége

t tf/tr-lm zs

1969. január 22.

szerdán a kossuth klubban ülést tartott a tudományos ismeretterjesztő társulat országos elnöksége. a tanácskozáson - amelyen dr. ortutay gyula elnökölt - első napirendi pontként a nemzetközi helyzet időszaki kérdéseiről tartott tájékoztatót komócsin zoltán, az mszp központi bizottság titkára, politikai bizottságának tagja. ezután dr. szilberky jeno igazságügy-miniszter-helyettesnek, a tit országos jogi választmánya elnökhelyettesének előterjesztésére elfogadták a társulat a lapoztatási módosítását, amelyről a tit 5. küldöttgyűlésén hoztak határozatot. az elnökségi ülésen dr. törő imre akadémikus beszámolt a megjelenésének 100. évfordulóját ünneplő „természet világa,, című ismeretterjesztő folyóirat múltjáról, szerkesztőbizottságának munkájáról és terveiről.

az esemény záróakkordjaként dr. ortutay gyula akadémikus, a tit elnöke kitüntetésekkel nyújtott át. dr. törő imre, a természet világa szerkesztőbizottságának elnöke a munka érdemrend arany fokozatát kapta. kitüntetést kapott továbbá dala lászló, a folyóirat főszerkesztője és a szerkesztőbizottság tagjai közül dr. lax lászló és dr. gergely jános./mti/

-.-

bb 82. díjnyertes munkavédelmi filmek

k ol/tr-lm zs

1969. január 22.

a szót munkavédelmi osztálya és a fővárosi művelődési ház munkavédelmi filmpályázatának nyertes alkotásait szerdán mutatták be a fővárosi művelődési házban. a díjakat kovacsics jános, a szót munkavédelmi osztályának alosztályvezetője nyújtotta át az alkotóknak.

az első díjat nem adták ki. a második díjat és az ezzel járó hatezer forintot bera károly: „gyilkolt a korong,, című alkotása nyerte. két filmet jutalmaztak harmadik díjjal és ötezer forinttal. karsay istván és henkel antal „jobban, gyorsabban, könnyebben,, című közös alkotását és sági istván - gőz lászló-schwarcz jeno: „munkavédelem a kábeliparban,, című filmjét. felémelt negyedik díjat - négyezer forintot - kapott gárdonyi béla-maráczi ferenc-maráczi károly közös munkája „édesipar - veszélyes ipar,, s további négy film alkotói oklevelet kaptak.

az első három díjazott alkotást kiküldik az ndk-ban februárban megrendezésre kerülő amatőr-film bemutatóra./mti/

-.-

18.30/lm

- 53 -

18.30/lm
20.10/Dm

bb 83. időjárásjelentés

tr-ju la

1969. január 22.

a meteorológiai intézet jelelti január 22-én, szombán este:

délben 0 fok körüli hőmérséklet

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, valószínűleg csapadék nélkül. mérsékelt, napközben megélnéül, déli, csele nyugati szél. reggeli párásság. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön mínusz 2-plusz 3 fok között. /mti/

bb 84. felavatták a KISZ központi művészegyüttesének újjáépített székházát

tdi/tr-ju zs la

1969. január 22.

Szombán bensőséges ünnepségen avatták fel a Rottenbiller utca 16-22-ben a KISZ központi művészegyüttesének újjáépített székházát. Méhes Lajos, a KISZ központi bizottságának első titkára avató beszédében felidézte az együttes történetének legjelentősebb állomásait, s meleg szavakkal méltatta az elmúlt esztendő hazai és nemzetközi sikereit. Szólt arról, hogy ifjú tehetségek szrei bontakoztak és teljesedtek ki a KISZ központi művészegyüttesében. az énekesek, a táncosok, a rajkó zenekar tagjai és az egyéb műfajok művelői 15 vit-díjat nyertek, két aranyérmét hoztak haza az arezzói nemzetközi kórusversenyről, és a magyar kultúra, a magyar ifjúság követeiként európa, ázsia és afrika sok országában hódították meg a közönséget.

Méhes Lajos végül az ünnepség résztvevőinek nagy tapsa közben adta át az újjáépített székház díszes kulcsát szigeti pálnak, az együttes igazgatójának, aki köszönetet mondott az elismerő szavakért, az újjávarázsoltt otthonért.

A vendégek ezután megtekintették a székházat, amelyet több mint 10 millió forintos költséggel, fiatalítottak, meg. az ünnepséget az együttes központi és egyetemi énekkarának, tánckarának, szimfonikus és rajkó zenekarának, uttörő tánckarának, valamint az irodalmi csoport tagjainak gazdag műsora zárta. /mti/

1969/20/10

-54-

1969
20.10.10

bb 85. nyers rezső előadása

ie-lm la

1969. január 22.

rövidítve közöljük nyers rezsőnek, az MSZMP politikai akadémiáján elhangzott előadását.

x x x

előadásom témája az újabbkeletű problémák sorába tartozik - mondotta bevezetőül nyers rezső. - husz évvel ezelőtt, a szocialista országépítés kezdetén, a KGSZ megalakulásakor, még nem volt szükség nemzetközi gazdasági integrációra. tiz évvel ezelőtt a nemzeti erőforrások még integráció nélkül is elegendőnek látszottak a gyors gazdasági növekedéshez. ma viszont már időszerű az integráció, sőt a jövő gazdasági fejlődés egyik alapkérdéseként vesszük számításba.

a nemzetközi gazdasági integrációt nem tekinthetjük sem tőkés, sem szocialista specialitásnak. mindkét társadalmi rendszer kitermeli magából. jelegzetesen azoknak a kis és közepes országoknak a fegyvere, melyeknek a gazdasága erős világgpiaci versenynek van kitéve, s az abban való helytállás megköveteli a tömörülést. a legerősebb tőkés integráció napjainkban az európai gazdasági közösség /közös piac/, amelyben a résztvevő hat ország vámközösségre lépett, közös agrárpolitikát folytat, kiépíti a közös kereskedelempolitikát, s a közös, integrált piac szabályozására nemzetek feletti szerveket is létesített.

milyen azonosság és milyen elvi különbség lesz a tőkés-országok és a szocialista országok integrációja között? azonosság lesz annyiban, hogy a gazdasági hatékonyság, a jövedelmesség mércéje mindkét esetben a nemzetközi piac kontrollja alá kerül, a műszaki haladás nemzetközi klímában folyik majd. a különbség mégis döntő lesz, s ez a társadalmi rendszerek különbségéből következik. a tőkés integrációk a monopolizáció érdekeire és érdekrendszerére épülnek, a szocialista integráció pedig a nemzetgazdaságok közös érdekén, a társult országok munkásszta lyának, népének közös érdekein alapul. a tőkés integrációk keretében adáz harc folyik a különböző tőkés csoportok és monopóliumok között, s ez a harc háttérbe szorítja az államérdeket, és a dolgozó osztályok érdekeit, a szocialista integráció viszont szabályozott piacot teremt, amely a közös érdek szerint alakítja a vállalatok közötti nemzetközi versenyt.

/folyt.köv./

19.30/lm

- 55 -

1969/20/10

bb 85. /nyers rezső ...1. folyt./-lm

mi a különbség a kgst keretében folyó együttműködés mai módja és az integráció módszere között? mindenekelőtt szeretném aláhúzni, hogy az integráció nem ellentétes az együttműködés mai módszereivel, hanem - hogy úgy mondjam - abból következik, azt fejleszti tovább. viszont az is igaz, hogy az integráció nem csupán folytatása a jelenlegi szisztémának, hanem annak a túlhaladása, egy új fejlődési szakasznak az új módszere.

az együttműködés mai rendjében a nemzeti gazdaságok kapcsolata állami koordináció útján fejlődik, miközben szűkös a különböző nemzetiségű vállalatok kooperációja. bár léteznek már az integrációnak, a gazdasági közösségnek bizonyos elemei, például a közös bank, a közös vasuti vagon-park, a termelés szakosítása stb., de ezek részint csekélyek, részint hiányzik hozzájuk a nemzetközi integráció klímája. a mai szisztéma ideáltípusa a nemzeti gazdaságok jól koordinált együttműködése, az áruszállítások természetes jellegű felső szintű állami koordinációja útján. mi jellemzi viszont a gazdasági integrációt? a nemzeti gazdaságok integrációja megteremti a nemzetek regionális gazdasági közösségét, amelyben léteznek és hatnak a közös gazdasági hajtóerők, amelyben széles területen kibontakozik a termelési kooperáció és a vállalati specializáció és az integráció mechanizmusa révén fokozódik a gazdaság bizonyos ágában a koncentráció, a nemzeti piacnál nagyobb keresletre alapozva. az eddigi módszer vezérelve tehát az állami koordináció, a felmerülő új módszer vezérelve pedig az állami koordináció kombinálása az integráció gazdasági összetűzés szerepével. a két módszer és a két elv között ez a lényegi különbség.

/folyt.köv./

- 56 -

1950/11

bb 85. /nyers rezső... 2. folyt./-ju

nyers elvtárs ezután kitért arra, hogy mi volt a kgst szerepe az utóbbi két évtized gazdaságtörténetében. összefoglalta az együttműködés leglényegesebb eredményeit, a társult szocialista országok gazdasági fejlődését bizonyító tényeket, majd arról beszélt, mi teszi szükségessé a gazdasági együttműködés továbbfejlesztését. az országok mindegyikét érintő feladatok közül az alábbi hármat emelte ki: 1. a gazdasági növekedés új forrásait kell feltárni és megszüntetni a dinamikus fejlődést fékező aránytalanságokat, 2. utat kell nyitni bizonyos gazdasági ágazatokban a termelőerők nemzetközi koncentrációjának és nagyobb fokú specializálódásának. 3. növelni kell a kgst országok versenyképességét a tőkés világpiacon, közös és hatékony gazdasági rendszert kell kiépíteni a világpiacon káros hatásaival szemben. ahhoz, hogy ezt a három feladatot tényleg megoldjuk, hatalmas új hajtóerőt szükséges beépíteni az együttműködés rendszerébe.

egyáltalán miért van szükségünk a gazdasági növekedés új forrásaival? azért, mert országainkban az eddigi források kimerüléskor vannak, s a jövőben mind kevésbé lesznek elegendők.

ma már az extenzív iparosítás lehetősége jó néhány szocialista országban véget ért vagy végéhez közeledik.

az intenzív növekedési szakaszban a gazdasági növekedés fő forrásai megváltoznak, mások, mint korábban. az egyik döntő forrás ekkor a munka termelékenységének növekedése, a másik a beruházások hatékonysága, a harmadik pedig a nemzetközi specializáció, a külső piacok bővítése.

miért szükséges a jelenleginél szabadabb utat nyitni a kgst-országokban a termelőerők koncentrációjának és specializációjának? azért, mert a mai helyzet nem segíti kellően országainkban a technika forradalmi haladását. elkülönültség jelentkezik a tudományos kutatásban, lassúság a termelési kooperációban és merevség a külkereskedelemben.

nem vitatható, hogy a kgst-országok belső piaca - a szovjetunió kivételével - egyenként túlságosan kicsi, s ez fékezőleg hat éppen a legdinamikusabb lehetőségű gazdasági ágazatok fejlődésére. vagy pedig ha mégis erősen fejlesztjük ezeket az ágazatokat, akkor párhuzamosság felé tendál az országok termelési strukturája - mint ez az utóbbi évtizedben már világosan felismerhető volt.

/folyt. köv./

-57-

1950/11

bb 85. / nyers rezső... 3. folyt./-ju

e problémák oka nem a nacionalista szemléletben keresendő, hanem a gazdasági mechanizmus gátló hatásában. a párhuzamosság kialakulásáért ellenet marasztalni a népgazdasági tervek hiányos koordinációját és a fejlesztési koncepciók összehangoltságát. de látnunk kell a probléma gyökerét, a szűk nemzeti piac korlátjának hatását, a gazdasági kalkuláció különválását népgazdasági és vállalati kalkulációra, a nemzeti érdekek igazi tisztázásának súlyos közgazdasági nehézségeit.

atlan

nyers rezső ezután az európai szocialista országok integrációs tömörülését sürgető gyakorlati problémákról szól:

fékezi a külkereskedelem gyorsabb fejlődését az áruforgalom kölcsönös, kétoldalu kiegyenlítésén alapuló rendszer. a multi lateralizmus még nem nyert igazán polgárjogot a mi országaink gazdasági kapcsolatában. külön nehézséget okoz az a tendencia, amely szűkebb területen is a kompenzációt törekszik érvényesíteni, tehát a „nyersanyagot nyersanyagért... a „gépet gépetért... elvet, úgy, hogy ezen árucsoportokat mindig egyenlő arányban cseréljék az országok. ez a tendencia a specializálódás „sírósója... ezért lép fel, mert hiányzik egy „kemény„ konvertibilis kgt-valuta, mert nincsenek reális valutaárfolyamok és a termékek nemzetközi gazdaságossága emiatt nehezen tisztázható.

komoly nehézséget okoz országaink nagy részében a tőkés országokkal és a fejlődő országokkal folytatott kereskedelem kiegyensúlyozatlansága a tőkés fizetési mérleg alakulása néhány szocialista országban - nálunk is - rendszeresen visszatérő feszültséget okoz a mindennapi életben, s ez a fejlődés fékező tényezője. ennek a feszültségnek a megszüntetése lehetetlen a mindennapi folyó gazdálkodás hirtelen megváltoztatásával, valami hatalmas importtakarékossági kampánnyal. a tőkés világpiacon való működésünket kell hatékonyabbá, jövedelmezőbbé tenni.

a gazdasági együttműködés rendjének megújítása óriási politikai horderejű kérdés. kihat országaink szélesebb társadalmi viszonyaira és kihat a világgazdaságra. ezért természetes, hogy a végső döntés csakis politikai síkon születhet, a lapos politikai mérlegelés után. ebben és az ilyen horderejű kérdésekben a gazdasági és politikai probléma összefonódva jelenik meg. most az a helyzet, hogy a gazdasági fejlődés kitermelte magát a problémát, és a politikai szférán mulik, hogyan képes ezt megoldani. politikai gondolkodásunk és cselekvőképességünk vizsgatétel lesz - mégpedig nemzetközi síkon - hogy miként leszünk képesek hatni a gazdasági viszonyokra.
/ folyt. köv. /

-58-

bb 85. /nyers rezső ... 4. folyt./-lm

a szocialista rendszerben sokkal nyitottabb a politika és a gazdaság viszonya, egymással való összefüggése, mint a kapitalista rezsőben, és persze elkerülhető a politikai gyakorlatnak a különböző érdekek közti taktikai manőverezése, ami a demokratikus tőkésországokban szükségszerű az érdekek antagonizmusa miatt. de azért a szocializmusban is létezik a politikai irányzatok változásának a lehetősége, ennek jó néhány példáját tapasztalhattuk az utóbbi két évtized során. az irányzat változása a politikában maga után vonja a gazdasági irányzat módosítását, a politikai és a gazdasági tendenciák új összhangját. gondoljunk csak pozitív példaként az szkp 20. kongresszusára, amely programatikusan, napjainkra szólan is meghatározta a kommunista mozgalom politikai irányzatát, olyan elvek meghirdetésével, amelyeket a szocialista országok magukévá tettek. ez aztán nagyon lényeges változásokra vezetett a gazdaságpolitikában. hazánkban például 1956-ig a 20. kongresszus előtti elveket követtük a politikában és a gazdaságban. az ellenforradalom kirobbanásának és leverésének egybehangzó hatalmas tanulsága volt, hogy azon az uton nem járhatunk tovább, hogy követni kell azokat az eszméket, amelyeket a 20. kongresszuson fogalmaztak meg mindeddig a legvilágosabban. ez a felismerés vált az mszmp politikájának az alapjává. ezzel kellett összhangba hozni a gazdaságpolitikát is, ami persze a korábbiak alapvető módosítását igényelte. s miután ezt megtettük, 1957-től politikánk egészét képesek voltunk következetesen megvalósítani. tehát a helyes politika mindig jó hatással van a gazdaságra. most, amikor hosszabb távra szóló programon dolgozunk, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok olyan fejlesztési lehetőségét kell megkeresnünk és megtalálnunk, amely nemcsak számot vet napjaink politikai helyzetével, hanem beilleszkedik és bele is illik a szocialista országok, sőt, még szélesebben, a szocialista világ jövőbeni politikai fejlődésébe.

a mi választási szabadságunk és kötelezettségünk jelenleg az, hogy helyesen határozzuk meg a következő időszak fejlődésének általános irányát. ehhez két cél követése adhat helyes támpontot: a nemzetközi szocializmus fejlődésének szolgálata és az érintett nemzetek saját érdekeinek követése.

/ folyt. köv. /

2005/12

bb 85. /nyers rezső ... 5. folyt./-lm

a kgst továbbfejlesztési programjának eldöntése megköveteli néhány elvi-politikai jelentőségű kérdésben már most a világos válaszadást, azért, hogy azok tisztázatlansága ne a jövőben, menet közben okozzon nehézségeket. **késő**

az első kérdés: az együttműködés eddigi rendjét javíthatjuk, vagy fektessük le egy új módszerű együttműködés alapját?

önmagában véve annak a felfogásnak is megvan a belső logikája, mely szerint az együttműködés eddigi szisztémája eredményes volt, nincs tehát ok arra, hogy alapvetően megváltoztassuk.

pártunk vezetősége viszont azt a nézetet vallja, hogy új elvi megoldást kell találni az együttműködésre. úgy véljük, hogy a kérdést nem szabad annak alapján eldönteni, hogy a kgst eddigi tevékenysége hasznos volt-e vagy sem. elismerjük, hogy lehet még javítani a mai alapon is az együttműködésen, de azt is látjuk, hogy napjaink alapvető fogyatékoságai - nyersanyaghiány, termelési párhuzamosságok, áruhiányos fogyasztási piac - úgy hozzátapadnak a mai kgst-mechanizmushoz, mint a napfényhez az árnyék. nem lehet leválasztani róla. eddig még elviselhető nehézségeket okoztak, a jövőben azonban sokkal károsabb hatásuk lenne, ha időben nem változtatnánk az együttműködés módján.

véleményem szerint helytelen lenne, ha az anyag- és az áruhiány miatt haboznánk a dologban, ha félnénk az integrációtól, a szabadabb kereskedelemtől és a gazdasági érdekeltségtől. ha ugyanis valaki azt gondolja, hogy a mai gazdasági mechanizmus az áruhiány miatt feltétlenül szükséges, akkor éppen összecsereéli az okot az okozattal. ugyanis békeidőben már nem az áruhiány miatt létezik az elosztásos, adminisztratív gazdálkodás rendje, hanem fordítva, az elosztásos mechanizmus táplálja az áruhiányt. aki a hiányt tekinti minden dolgok meghatározójának, az nem is menekülhet a hiánytól sohasem, mert mindig a hiánygazdálkodás logikájával cselekszik, s ezzel újraszűli a hiányt. nekünk meg kell szabadulnunk az áruhiánytól és már ezért is az új módszer pártjára kell állnunk.

/folyt.köv./

- 60 -

2015/12/14

bb 85. /nyers rezső ... 6. folyt./-lm

a másik kérdés: a nemzeti önállóság elvét megtartva fejlesszük az integrációt, vagy elkerülhetetlen a nemzeti önállóság háttérbe szorítása?

nem lenne helyes, ha a kérdés megválaszolásánál a nemzeti önállóság bármiféle csökkenését - persze itt mindig kölcsönösségre gondolok - már eleve olyan „mumusnak”, tekintenénk, amire gondolni sem szabad. kölcsönös függőség vállalása ésszerű alapokon lehetséges a nemzeti önállóság lényegi megőrzésével.

nem gondolkozhatunk azonban úgy, hogy a nemzeti önállóság problémája nem is létezik. a mai történelmi periódusban a szocializmus termelőerőinek és termelési viszonyainak alapvető létformája a nemzeti gazdaság, súlyos hiba lenne ezt figyelmen kívül hagyni. a kgst csúcán történő közös tervezéssel szemben olyan együttműködési alternatívát helyes választani, amelyben integrálódnak bizonyos funkciók az országok gazdasági kapcsolatának fejlesztése terén, de amelyben a lehető maradt a nemzeti önállóság, megmarad a nemzeti tervezés, a pénz- és hitelrendszer, a nemzeti költségvetés és gazdaságirányítás. ilyen felfogásban a gazdasági integrációt mintegy beépítjük az önálló nemzetgazdaságokba, a nemzeti érdekek közös találkozási pontján.

a harmadik kérdés: e legendó-e kormányközi kapcsolatokra építeni a gazdasági együttműködést, vagy kiépítsük a vállalatok nemzetközi gazdasági együttműködését?

véleményünk szerint nem kell félni a termelő- és kereskedelmi vállalatok közvetlen nemzetközi kapcsolatának fejlesztésétől. ezzel korántsem nyitunk utat a spontaneitásnak, hiszen állami szabályozás mellett, az integrációs mechanizmus hatására a vállalatok majd együtt a vállalatok. viszont élnék a gazdasági kapcsolatok. tehát a feladat: lényegesen nagyobb teret engedni a kgst-országok vállalatai, trösztjei egymás közötti kapcsolatának egy olyan érdekeltségi rendszer /valuta, vám, adó stb./ kipéítésével, amellyel mindenkor a kívánt irányba terelhető a vállalatok törekvése. az országok közötti kapcsolatoknak eszerint a jövőben három szintje lenne: az első a kormány szintű kapcsolat /főként terv-, pénzügyi és külkereskedelmi kérdésekben/, a második a gazdasági ágazatok közti kapcsolat /ágazati fejlesztési koncepciók egyeztetésére/, a harmadik pedig a vállalatok, trösztök közötti kapcsolat /konkrét termelési kooperációk és a kereskedelem terén/.

/folyt.köv./

- 61 -

2015/12/14

bb 85. /nyers rezső ... 5. folyt./-lm

a kgst továbbfejlesztési programjának eldöntése megköveteli néhány elvi-politikai jelentőségű kérdésben már most a világos választást, azért, hogy azok tisztázatlansága ne a jövőben, menet közben okozzon nehézségeket. **késő**

az első kérdés: az együttműködés eddigi rendjét javítgassuk, vagy fektessük le egy új módszerű együttműködés alapját?

önmagában véve annak a felfogásnak is megvan a belső logikája, mely szerint az együttműködés eddigi szisztémája eredményes volt, nincs tehát ok arra, hogy alapvetően megváltoztassuk.

pártunk vezetősége viszont azt a nézetet vallja, hogy új elvi megoldást kell találni az együttműködésre. úgy véljük, hogy a kérdést nem szabad annak alapján eldönteni, hogy a kgst eddigi tevékenysége hasznos volt-e vagy sem. elismerjük, hogy lehet még javítani a mai alapon is az együttműködésen, de azt is látjuk, hogy napjaink alapvető fogyatékosai - nyersanyaghiány, termelési párhuzamosságok, áruhiányos fogyasztási piac - úgy hozzátapadnak a mai kgst-mechanizmushoz, mint a napfényhez az árnyék. nem lehet leválasztani róla. eddig még elviselhető nehézségeket okoztak, a jövőben azonban sokkal kínosabb hatásuk lenne, ha időben nem változtatnánk az együttműködés módján.

véleményem szerint helytelen lenne, ha az anyag- és az áruhiány miatt haboznánk a dolgban, ha félnénk az integrációtól, a szabadabb kereskedelemtől és a gazdasági érdekeltségtől. ha ugyanis valaki azt gondolja, hogy a mai gazdasági mechanizmus az áruhiány miatt feltétlenül szükséges, akkor éppen összecsereéli az okot az okozattal. ugyanis békeidőben már nem az áruhiány miatt létezik az elosztásos, adminisztratív gazdálkodás rendje, hanem fordítva, az elosztásos mechanizmus táplálja az áruhiányt. aki a hiányt tekinti minden dolgok meghatározójának, az nem is menekülhet a hiánytól sohasem, mert mindig a hiánygazdálkodás logikájával cselekszik, s ezzel újraszűli a hiányt. nekünk meg kell szabadulnunk az áruhiánytól és már ezért is az új módszer pártjára kell állnunk.

/folyt.köv./

- 60 -

2015/12/16

bb 85. /nyers rezső ... 6. folyt./-lm

a másik kérdés: a nemzeti önállóság elvét megtartva fejlesszük az integrációt, vagy elkerülhetetlen a nemzeti önállóság háttérbe szorítása?

nem lenne helyes, ha a kérdés megválaszolásánál a nemzeti önállóság bármiféle csökkenését - persze itt mindig kölcsönösségre gondolok - már eleve olyan „mumusnak”, tekintenénk, amire gondolni sem szabad. kölcsönös függőség vállalása ésszerű alapokon lehetséges a nemzeti önállóság lényegi megőrzésével.

nem gondolkozhatunk azonban úgy, hogy a nemzeti önállóság problémája nem is létezik. a mai történelmi periódusban a szocializmus termelőerőinek és termelési viszonyainak alapvető létformája a nemzeti gazdaság, súlyos hiba lenne ezt figyelmen kívül hagyni. a kgst csúcán történő közös tervezéssel szemben olyan együttműködési alternatívát helyes választani, amelyben integrálódnak bizonyos funkciók az országok gazdasági kapcsolatának fejlesztése terén, de amelyben alapvetően marad a nemzeti önállóság, megmarad a nemzeti tervezés, a pénz- és hitelrendszer, a nemzeti költségvetés és gazdaságirányítás. ilyen felfogásban a gazdasági integrációt mintegy beépítjük az önálló nemzetgazdaságokba, a nemzeti érdekek közös találkozási pontján.

a harmadik kérdés: e legendó-e kormányközi kapcsolatokra építeni a gazdasági együttműködést, vagy kiépítsük a vállalatok nemzetközi gazdasági együttműködését?

véleményünk szerint nem kell félni a termelő- és kereskedelmi vállalatok közvetlen nemzetközi kapcsolatának fejlesztésétől. ezzel korántsem nyitunk utat a spontaneitásnak, hiszen állami szabályozás mellett, az integrációs mechanizmus hatására a vállalatok majd együtt a vállalatok. viszont élnékülnek a gazdasági kapcsolatok. tehát a feladat: lényegesen nagyobb teret engedni a kgst-országok vállalati, trösztjei egymás közötti kapcsolatának egy olyan érdekeltségi rendszer /valuta, vám, adó stb./ kiépítésével, amellyel mindenkor a kívánt irányba terelhető a vállalatok törekvése. az országok közötti kapcsolatoknak eszerint a jövőben három szintje lenne: az első a kormány szintű kapcsolat /főként terv-, pénzügyi és külkereskedelmi kérdésekben/, a második a gazdasági ágazatok közti kapcsolat /ágazati fejlesztési koncepciók egyeztetésére/, a harmadik pedig a vállalatok, trösztök közötti kapcsolat /konkrét termelési kooperációk és a kereskedelem terén/.

/folyt.köv./

- 61 -

2015/12/16

2015/12/16

bb 85. / nyers rezső... 7. folyt./-ju

a negyedik kérdés: kölcsönös külkereskedemünket a natu-
rális árucserére és a merev árrendszer alapján fejlesszük, vagy ki-
építsünk egy fejlett valutáris rendszert, megengedve az áruk bi-
zonyos mozgását?

a két lehetőség közül pártunk a kgst fejlett monetáris
rendszerének kiegészítése és a rugalmas külkereskedelmi árrendszer
mellétt száll sikkra. a jövő fejlődését elképzelni sem tudjuk e-
nélkül. a reális és koordinált valutaárfolyamok révén szerves kap-
csolatot teremtenünk a külföldi áruk és a belföldi áruk között,
s a vállalati kalkuláció számára gazdasági hatás szempontjából
kitaláljuk az export, az import, a külföldi kooperáció előnye-
it-hátrányait. a valutakonvertibilitással megteremthetjük a sok-
oldalú külkereskedelmi elszámolás feltételét, a külkereskede-
lem szabad és gyors fejlődésének lehetőségét országaink között.

szükségesnek tartjuk tehát a külkereskedelmi sokoldalú-
ságának fejlesztését, a valutáris együttműködés új alapokra he-
lyezését.

az ötödik kérdés: a kgst-országok kapcsolatának rendező
elve a mechanikus ,, egyenlőség,, fikciója legyen, vagy inkább
a reális ,, egyenjogúság,, követelménye?

ha netán szórásálasogatásnak is tűnik ez a kérdés, való-
jában nem az, hanem a valóságos élet egyik jellegzetes dilemmá-
ját próbálja szavakba önteni. a kérdés tulajdonképpen odavezet,
hogy a tudományos eredmények cseréjénél, a kereskedelemben, a kü-
lönböző együttműködési akcióknál elvárjuk-e mechanikusan az egyen-
lő hozzájárulást és részvételt, vagy vegyük tudomásul az orszá-
gok eltérő adottságait, sajátos körülményeit és azt, hogy egy-
egy akcióban különböző lehet az érdekeltségük foka.

ha valamely ország nem érdekelte valamely közös intézmény-
ben, elvárjuk-e, hogy mégis részt vegyen abban az egység doku-
mentálása céljából? nem hisszük, hogy ez helyes lenne. egy vagy
néhány ország érdekeltsége megakadályozza-e a többi országot
a közös tevékenységben? ez semmiképpen sem lenne helyes. ha az
egyik országtól X-értékben vásárolunk gépeket, megköveteljük-e
hogy a partnerország ugyanilyen értékű gépet vásároljon tőlünk
akkor is, ha nincs annyira szüksége? ez nemcsak mechanikus, de
nagyon veszélyes önyegtlenség lenne. elvárjuk-e, hogy minden tag-
országnak azonos belső irányítási rendszer, azonos gazdaságpo-
litika és egyenlő életszínvonal legyen? ha ezt tennénk, magát az
irrealitást ültetnénk eszmei trónusunkra.

/ folyt. köv./

19.17/14

-62-

20.11/14

bb 85. / nyers rezső... 8. folyt./-ju

álláspontunk lényege tehát, hogy az integráció során is
következtesen érvényesíteni kell országaink egyenjogúságát, az
érdekek kölcsönös tiszteltetését és tudomásul kell venn
ni, hogy sok mindenben lehetetlen az azonosság, így a belső gaz-
daságpolitika, a belső irányítás módszerei sem lehetnek minden or-
szágban egyformák.

engedjék meg, hogy ezek után ismertessem az általunk el-
képzelt és javasolt kgst integrációs rendszer főbb vonásait.

elgondolásaink szerint a gazdasági integrációt - a tervezé-
si koordináció és a szabályozott nemzetközi piac sajátos kombi-
nációja útján - egyidejűleg két irányban haladva kellene megvaló-
sítani: egyfelől a nemzetközi munkamegosztást érintő fontosabb
gazdaságpolitikai elhatározások összehangolásával, másfelől az
áru- és pénzviszonyok szerepének növelésével. ennek a két ténye-
zőnek a szerves összekapcsolását segítik a kgst-országokban ér-
vényesülő gazdasági mechanizmusreformok, amelyeknek a közös voná-
sa éppen a központi tervezésnek az áru- és pénzviszonyokkal való
összekapcsolása.

a szocialista integráció kibontakozásával főként a következő
gazdasági folyamatok erőteljes fejlődését gondoljuk elérni, mint
amelyek igazán közös érdekek hordozói:

- a tudományos kutatás még eléggé ,, autarchiás,, jelle-
gének megszüntetésével, élénk tudományos együttműködés kialaki-
tása, különös figyelemmel a ,, kutatás-termelés-realizálás,,
egységét megvalósító nemzetközi vertikális kapcsolatok kiépü-
lésére;

- a vállalati anyagi érdekeltségen alapuló termelési koo-
peráció és specializáció országhatárokat átlépő, nagyfokú bővü-
lése.;

/ folyt. köv./

20.11/14

-63-

20.11/14

bb 85. /nyers rezső ... 9. folyt./-lm

- a nemzetközi leg összehangolt fejlesztése egyes ágazatoknak, vagy olyan nagy létesítményeknek, ahol az új termelőerő jelentősége túlnő a nemzeti gazdaság keretein;

- a gépek, a fogyasztási cikkek, kooperációs termékek kereskedelmének fokozatos szabaddá tételével bőséges áruválaszték kialakítása minden kgst-országban a partnerországok legjobb, exportképes termékeiből;

- különleges esetekben lehetőséget teremtünk országaink társadalmi tőkájének egyesítésére közös vállalkozások keretében, valamint a munkaerő közös érdekű áramlására.

a nemzetközi integráció felveti egy közös agrárpolitika kialakításának lehetőségét országaink között. ennek egyik nagy problémáját képezi a mezőgazdasági árak mai színvonala. a megoldás vagy az értékarányos mezőgazdasági termékárrendszer, vagy pedig egy közös, egyeztetett támogatási politika kidolgozása lehet.

a gazdasági integráció változtatást követel a tudományos kutatásban és a műszaki fejlesztésben. az anyagi érdekeltség elvét e téren is fokozottabban kell érvényesíteni úgy, hogy a tudományos vívmányok nemzetközileg elismert értékét az átvevők megtérítsék, s azok ingyenes cseréje a jövőben kivételes legyen.

nyers elvtárs ezután részletesen taglalta, miként lenne célszerű fejleszteni a kgst-országokat összekapcsoló áru- és pénzvviszonyokat, s hogy milyen kereskedelmi és pénzügyi szabályozó-rendszert kellene kiépíteni.

ehhez először is a kgst országok ma még szűk felületen érintkező nemzeti piacainak fokozatosan egy közös, integrált piaccá való fejlesztése szükséges. a külkereskedelem olyan rendszerűt akarjuk fejleszteni továbbá, amely párosítja a tervszerűséget és a rugalmasságot. ezért változtatni szükséges a külkereskedelmi megállapodások mai rendszerén, bizonyos áruk esetében meg kell nyitni a kgst-országok közötti szabad kereskedelem előtt a kapukat, továbbá a külkereskedelmi rögzített árak mellett fokozatosan nagyobb szerepet biztosítani az szabad áraknak.

/folyt. köv./
20. 75 /Lm

- 64 -

20. 75 /Lm

bb 85. /nyers rezső... 10. folyt./-ju

nagyon fontos a multilaterális külkereskedelem rendszerének következetes kieépítése, s végül javasoljuk mi is kifejleszteni a kgst saját valutáris együttműködési rendszerét.

mindenekelőtt az integráción belül kell tudnunk összekapcsolni a nemzeti árrendszereket és a külkereskedelmi árrendszert. ehhez szükséges, hogy tényleges fizetési eszközként működjenek a kgst-országok közös valutája, vagy pedig ismerjük el a kgst-országok egyikének nemzeti valutáját - ez gyakorlatilag csak a rubel lehetne - közös tartalékvalutának és a konvertibilis valutarendszer a lapjának.

az áru- és pénzvviszonyok fokozott szerepe megával hozza és feltételezi a kgst bank- és hitelrendszerének új alapokon való kialakítását.

hangsúlyozni szeretném - mondotta az előadó, - hogy az elmondottak egy egységes, logikailag összefüggő integrációs rendszer képét vetítik elő. nagyon fontosnak tartjuk, hogy a konkrét programot is átfogó, komplex formában dolgozzuk ki, ne csupán az integráció egyik vagy másik elemét próbáljuk kiragadni és külön megoldani, mert ez nem vezetne sikerre. érdemi és helyes döntést csak egy komplex program alapján hozhatnak az érintett pártok és kormányok. ha ilyen program elfogadásra kerülne, a megvalósítás már fokozatosan történhetne. az 1970-es évek első részét sajátos átmeneti időszaknak, a második részét pedig már az integráció kibontakozási időszakának vehetjük számításba.

előadásának befejező részében nyers elvtárs arról beszélt, hogy amennyiben valóssá válnak a tervek és tényleg kialakul a kgst-országok szorosabb gazdasági közössége, ennek a folyamatnak a jelentősége túlnő a gazdasági élet határain és túlnő a mi országaink területének határain. biztosra vehetjük, hogy fontos tényező lesz európa politikai fejlődésében, sőt érezteti hatását a világpolitikában. a közösség új fejlődése fokozatosan növeleli a kgst-országok súlyát a világgazdaságban, részvételét a világkereskedelemben. a kgst vámközösségének és valutáris rendszerének a kifejlődésével lehetővé válik, hogy a kgst-országok bizonyos idő múlva bekapcsolódjanak egy világméretű pénzügyi politika kialakításá s ezáltal megszűnik ez a terület a tőkésországok és érdekcsoportok kizárólagos működési tere lenni.

/folyt. köv./

20. 75 /Lm

-65-

20. 75 /Lm

bb 85. /nyers rezső... 11. folyt./-lm

mindezen túl a kgst-integráció révén nagyobb gazdasági erőt mutathatunk a tőkés világ felé, s nagyobb politikai támogatást sugározhatunk a nemzetközi munkásosztály felé, amely világszerte súlyos harcban áll a monopolistákéval ezt a harcot nemcsak közvetve azzal segíthetjük hogy erősítjük gazdasági közösségünket, hanem közvetlenül azzal is, hogy olyan politikai és gazdasági megoldásokat alkalmazunk a gazdasági közösség fejlesztésében, amelyek érthetőek, elfogadhatóak a harcoló munkások, a kommunisták számára, s amit jól felhasználhatnak harcukban.

a szocialista országok integrációjával kapcsolatban felmerülhet, hogy nem lenne-e lehetséges és ésszerű a kgst-országok integrációja a szovjetunió külső támogatása mellett, miután a szovjetunió önmagában is hatalmas integrált gazdasági egység, mely talán nincs vagy csak alig van rászorulva további integrációra. szeretném hangsúlyozni, hogy pártunknak politikai okokból és gazdasági megfontolásból egyaránt az a határozott álláspontja, hogy a szovjetunió legszorosabb részvétele mellett látja lehetségesnek és helyesnek a jövőbeni gazdasági közösséget, politikailag azért, mert az integráció sikerének a lapfeltétele, hogy erős politikai összefogásra és szövetségre épüljön. táborunk fő politikai ereje pedig a szovjetunió. gazdaságra pedig azért, mert a többi országnak - köztük hazánknak is - óriási gazdasági lehetőséget nyújt a szovjetunió intenzív részvétele az integrációban.

a kgst-integráció fejlődése során külön figyelmet kell fordítanunk az integráción kívülmaradó szocialista országokkal való együttműködés további erősítésére, bővítésére. ezen országokkal a gazdasági kapcsolatokat a különleges kölcsönös elkönyök és a testvéri segítség elvei alapján kell folytatni, ami természetes politikai alapállása a mi országainknak.

európában különösen jellemző lesz a jövőben a regionális integráció. valószínűleg ésszerű lesz bizonyos kontaktust létesíteni és fenntartani a gazdasági integrációk között azokban a kérdésekben, amelyekben a közösség együttes illetékessége áll fenn.

/folyt.köv./

- 66 -

21/1/69

bb 85. /nyers rezső... 12. folyt./-lm

de a magunk részéről nem tudunk elképzelni olyan viszonyokat, hogy ne legyenek érdemi gazdasági kapcsolatok a különböző integrációkban részt vevő kormányok között, és ne legyenek fontos érdemi gazdasági ügyek a kormányok hatáskörében. az integráció révén tehát nem kiszakadni akarunk a kontinens gazdasági életéből, hanem hatékonyabban részt venni abban.

az előadásban említett elgondolások jelenleg az elemzés és az előkészítő vita stádiumában vannak. pártjaink és kormányaink együttes munkával fogják majd kidolgozni közös végleges programunkat, amelynek kialakításából, képviselőségéből és majdani megvalósításából nekünk, magyar kommunistáknak is kell vennünk a maguk részét./mti/

--

bb 86. a szervátültetés problémái az akadémia ülésén

t ms/gk-lm zs

1969. január 22.

a magyar tudományos akadémia szerdai ülésén a szervátültetés orvosi, lélektani és jogi problémáit vitatták meg.

gömöri pál akadémikus bevezető előadásában rámutatott, hogy már több mint másfél évszázaddal ezelőtt kimutatták; az állat különböző szervei testének más helyére is átültethetők és az állat életben tartható. azt is megállapították, hogy az egyik állatból a másikba átültetett szervek viszont rövid időn belül elpusztulnak.

az emberi szervátültetés alapvető kérdéseinek megoldása egy-egy nobel-díjas tudós munkásságához fűződik. a század elején alexis carrel, az érsebészet megteremtője dolgozta ki az érvarratok technikáját. csaknem 30 év múlva landsteiner rámutatott, hogy az egyes emberek immunbiológiai szempontból különböznek egymástól. végül medawar 1942-ben bebizonyította, hogy az átültetett szervek pusztulása, kilökődése immunmechanizmus alapján történik.

/folyt.köv./

- 67 -

21/1/69

bb 86. / a szervátültetés... 1. folyt./-ju

az immunmechanizmus elfojtása, az ugynevezett immun-suppressio kétélű fegyver, mert az így kezelt beteg állandóan ki van téve a legkülönbözőbb fertőzéseknek. a napjainkban méltán nagy érdeklődést keltő szívatültetések, valamint a máj-, tüdő-, hasnyálmirigy-, bőr-, szaruhártya- és csontvelő-átültetési kísérletek fő problémája ugyancsak az immunológiai kérdés - hangsúlyozta gömöri pál-, emellett azonban lényegesen bonyolítja a helyzetet, hogy amikor nem páros szervekről van szó, eleve lehetetlen élőszerv átültetése, és hiányzik az a biztonság, amit például a vese-transzplantációnál a műve alkalmazása jelent. éppen ezért az ilyen betegek csak úgy tarthatók életben, ha például az átültetett szív működésének megszűnésekor azonnal újabb szívatültetést hajtanak végre.

a krónikus betegségek megoldásának a jövőben sem a szervátültetés lehet a helyes útja. mintnogy azonban a közeljövőben egyes súlyos idült szervi betegségek gyógyítására még nincs remény, előreláthatólag a következő évtizedek a szervátültetés jegyében fognak lefolyni, annival is inkább, mivel az immunológiai kutatások éppen a transzplantációval kapcsolatban nagy lendületet vettek.

kesztyűs lóránd akadémiai levelező tag, a debreceni orvostudományi egyetem rektora a szervátültetés immunológiai problémáit és az erre vonatkozó hazai kutatások helyzetét, nyzsalovszky erdő akadémikus pedig a transzplantációval kapcsolatos erkölcsi és jogi problémákat fejtette ki. petri gábor szegedi sebészprofesszor, akinek nevéhez fűződik az első hazai vesetranszplantáció, a sikeres szervátültetés sebészeti-szervezési feladatait összegezte.

a korreferensek után felszólalt a vitában gegesi-kiss pál akadémikus, kovács istván levelező tag, rajka ösön levelező tag, szentágothai jános akadémikus, valamint dr. somogyi endre az igazságügyi orvostani intézet docense, szántó györgy professzor, az országos traumatológiai intézet igazgatója, és dr. dóbiás györgy, az orvostovábbképző intézet adjunktusa.

az ülés rusznyák istván elnöki zárószavával végződött.

Anti/

--

-68-

21/10

bb 87. holland karmester a zeneakadémián

k o l / g k - j u z s l a

1969. január 22.

szerdán hein, s gravesande, neves holland karmester vezényelte, a postás szimfonikus zenekart a zeneakadémián. az est műsorán liszt les pré ludes című műve és két beethoven-kompozíció a hármaverseny, valamint vii. szimfónia szerepelt. közreműködött bodonyi istván / hegedű/, bodonyi anikó / zongora/ és dénes vera / cselló/. /mti/

--

bb 88. munkás-paraszt-értelemiségi találkozó csepregen

vid-ju la

1969. január 22.

szerdán este a hazafias népfront munkás-paraszt-értelemiségi találkozót rendezett csepregen. a megjelenteket dr. zsigmond lászló országgyűlési képviselő, a hazafias népfront vas megyei bizottságának elnöke tájékoztatta az ország és a szűkebb hazai, vas megyei időszerű gazdasági, társadalmi kérdéseiről. a találkozó résztvevői beszámoltak a helyi fejlesztésekről, tervekről. /mti/

--

21/10

-69-

VÉGE

bb 86. / a szervátültetés... 1. folyt./-ju

az immunmechanizmus elfojtása, az ugynevezett immun-suppressio kétélű fegyver, mert az így kezelt beteg állandóan ki van téve a legkülönbözőbb fertőzéseknek. a napjainkban méltán nagy érdeklődést keltő szervátültetések, valamint a máj-, tüdő-, hasnyálmirigy-, bőr-, szaruhártya- és csontvelő-átültetési kísérletek fő problémája ugyancsak az immunológiai kérdés - hangsúlyozta gömöri pál-, emellett azonban lényegesen bonyolítja a helyzetet, hogy amikor nem páros szervekről van szó, elege lehetetlen élőszerv átültetése, és hiányzik az a biztonság, amit például a vese-transzplantációnál a műve alkalmazása jelent. éppen ezért az ilyen betegek csak úgy tarthatók életben, ha például az átültetett szív működésének megszűnésekor azonnal újabb szervátültetést hajtanak végre.

a krónikus betegségek megoldásának a jövőben sem a szervátültetés lehet a helyes útja. minthogy azonban a közeli jövőben egyes súlyos idült szervi betegségek gyógyítására még nincs remény, előreláthatólag a következő évtizedek a szervátültetés jegyében fognak lefolyni, annyival is inkább, mivel az immunológiai kutatások éppen a transzplantációval kapcsolatban nagy lendületet vettek.

kesztyűs lóránd akadémiai levelező tag, a debreceni orvostudományi egyetem rektora a szervátültetés immunológiai problémáit és az erre vonatkozó hazai kutatások helyzetét, nizsalo vszky erdő akadémikus pedig a transzplantációval kapcsolatos erkölcsi és jogi problémákat fejtette ki. petri gábor szegedi sebészprofesszor, akinek nevéhez fűződik az első hazai vesetranszplantáció, a sikeres szervátültetés sebészeti-szervezési feladatait összegezte.

a korreferensek után felszóllt a vitában gegei-kiss pál akadémikus, kovács istván levelező tag, rajka öjón levelező tag, szentágothai jános akadémikus, valamint dr. somogyi endre az igazságügyi orvostani intézet docense, szántó györgy professzor, az országos traumatológiai intézet igazgatója, és dr. dóbiás györgy, az orvostovábbképző intézet adjunktusa.

az ülés rusznyák istván elnöki zárószavával végződött.
/mti/

--

-68-

21/10

bb 87. holland karmester a zeneakadémián

k ol/gk-ju zs la

1969. január 22.

szerdán hein,s gravesande, neves holland karmester vezényelte, a postás szimfonikus zenekart a zeneakadémián. az est műsorán liszt les prélu des című műve és két beethoven-kompozíció a hármaverseny, valamint vii. szimfónia szerepelt. közreműködött bodonyi istván / hegedű/, bodonyi anikó / zongora/ és dénes vera / cselló/. /mti/

--

bb 88. munkás-paraszt-értelmségi találkozó csepregen

vid-ju la

1969. január 22.

szerdán öjste a hazafias népfront munkás-paraszt-értelmségi találkozót rendezett csepregen. a megjelenteket dr. zsigmond lászló országgyűlési képviselő, a hazafias népfront vas megyei bizottságának elnöke tájékoztatta az ország és a szűkebb haza, vas megye időszerű gazdasági, társadalmi kérdéseiről. a találkozó résztvevői beszámoltak a helyi fejlesztésekről, tervekről. /mti/

--

21/10

-69-

VÉGE

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969 január 23.

bb 1. társasutazás fiataloknak - 21 országba

i di/tm szb zs

1969 január 23.

az új esztendőben tovább gazdagodik az expressz ifjúsági és diákutazási iroda világgjáró turáinak programja. az idén 21 országba összesen 81 útvonalon kalauzolnak csoportokat. talvaly 20 600 ifju turistának tették lehetővé, hogy megismerkedjenek a környező és távolabbi országokkal, az idén körülbelül 24000-en juthatnak el az expresszrel különböző európai sőt ázsiai és afrikai országokba. a következő hónapok vonzó újdonságának ígérkeznek a japáni, libanoni, tunéziai, török-ország, marokkói és angolai társasutazások, amelyekre azonban csak korlátozott számban fogadnak el jelentkezéseket.

a tavaszi szünetben különvonatot indítanak diákokkal a német demokratikus köztársaságba. a hozzátartozóknak lehetővé teszik, hogy meglátogassák az ndk-ban dolgozó magyar ifjumsunkásokat. ezen kívül többszáz fiatal keresheti fel békevonattal lengyelországot és az ndk-t. lengyelországba egyébként egyéni utakat is szerveznek. különvonatok mennek a szovjetunióba a május 1-i és a november 7-i ünnepekre és -ugyancsak ifju világgjárókkal a fedélzetükön - hajók indulnak jugoszláviába. az iroda csoportjai is eljuthatnak az erfurti kertészeti kiállításra, továbbá a tavaszi és az őszi lipcsei vásárra. az istria-velence-padova útvonalon jugoszláviai-olaszországi tura is helyet kapott a programban és jugoszláviai tengerparti üdülésre is lehetőség nyílik.

az idén 30 országból várnak külföldi vendégeket hazánkba. különvonat érkezik többek között a szovjetunióból április 4-re, május 1-re, és november 7-re. ezen kívül egy spanyol énekkart is fogadnak, amelynek gazdag kulturális programot állítanak össze. /mti/

--

-1-

20 05/12